

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 26
Birželio - June 29, 1984

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Europos parlamento rinkimuose pralaimėjo visų Europos bendrosios rinkos valstybių, išskyrus Graikiją, valdančiosios partijos. Rinkimuose dalyvavo mažesnis balsuotojų skaičius už 1979 m. rinkimuose dalyvavusius. Naujajame parlamente didžiosios partijos turės tiek atstovų: socialistai 130 atstovų (1979 m. turėjo 124), krikščionys demokratai 109 (117), konservatoriai 49 (63) ir komunistai 42 (48).

Per kai kuriuos Indijos miestus persirito sikų sukeltų riaušių banga dėl Aukso šventovės Amritsar mieste užpuolimo. Pagal oficialias žinias apie 5000 Indijos kariuomenės tarnavusių sikų dezertavo su ginklais ir autovežimiais. Dalis jų žuvo kautynėse, o kiti buvo sulaikyti.

Salvadoro vyriausybė, reformuodama krašto saugumo dalinius, paleido izdo saugumo policijos, kaltinamos nuolatiniu žmogaus teisių pažeidinėjimu, 100 agentų.

Sov. S-gos prezidentas Černenko, atsakydamas į Londono konferencijos kreipimąsi pradėti pasitarimus dėl branduolinių ginklų apribojimo, pareiškė, kad siūlyme nėra nieko konkretaus ir kad tai yra tik priedanga JAV raketom Europoj išdėstyti.

Olandijos parlamentas patvirtino min. pirmininko Ruud Lubbers siūlymą nepriimti į Olandijos teritoriją iki 1988 m. JAV skrajantį raketų, jei Sov. S-ga sustabdys SS-20 raketų išdėstymą Rytų Europoj.

Popiežius Jonas Paulius II, lankydamasis Šveicarijoje, paragino jos gyventojus žiūrėti, kad krašto bankai liktų švarūs, nes Šveicarija yra pasidariusi pasaulinė finansinė galybė.

N. Zelandijos ministrų kabinetas, vadovaujamas Robert Muldoon, neteko parlamento daugumos ir turėjo atsistatydinti. Naujo parlamento rinkimai įvyks liepos 14.

JAV įspėjo Universalinę pašto uniją, kad JAV gali pasitraukti iš unijos ir sustabdyti įnašų mokėjimą, jei Izraelis būtų pašalintas iš unijos.

Kanados liberalų partijos vadovas Pierre Elliott Trudeau pasitraukė iš pareigų. Nauju partijos vadovu partijos konferencija išrinko buv. finansų ministrį John Napier Turner. Perėmęs Kanados vairą į savo rankas, jis pažadėjo pagerinti santykius su JAV, nepažeisdamas Kanados nepriklausomybės.

Prezidento Reagan lankymosi Kinijoje metu pasiektas susitarimas dėl branduolinės energijos susidūrė su sunkumais, nes Kinija nesutinka, kad JAV kontroliuotų Kinijos branduolinės energijos įmones.

Sov. S-ga neleido transliuoti per televiziją Britanijos ambasadoriaus Maskvoj Iain Sutherland kalbos, pasakytos Britanijos karalienės gimtadienio proga, nes ambasadorius atsisakė išleisti iš savo kalbos sakinius apie laisvų keliučių ir laisvo susižinojimo vertybes.

Mozambiko marksistinė vyriausybė pašalino iš ministerių kabineto vidaus, saugumo ir natūralių išteklių ministerius.

V. Vokietijos pramonė kenčia dėl gausių darbininkų streikų, reikalaujančių įvesti 35 val. darbo savaitę.

Salvadoro teismas nubaudė penkis tautinės gvardijos narius už keturių amerikiečių vienuolių nužudymą kalėti po 30 metų.

SOVIETINĖ TIKĖJIMO LAISVĖ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 61

TSRS GENERALINIAM PROKURORUI

Nuorašas: **LTSR Vyriausiam Prokurorui**
Šukytės Aldonos, Povilo, gyv. Biržai, Vytauto 16-8, Valaitės Bronislavos, Jeronimo, gyv. Kapsuko raj., Sasnava.
Judikėviūtės Janinos, Jurgio, gyv. Kapsukas, Sporto 14-6.

PAREIŠKIMAS

Vilniuje vykstant kun. Sigito Tamkevičiaus teismui, mes, nespėjusios prieiti prie LTSR Aukščiausiojo teismo rūmų, vien už tai, kad norėjome dalyvauti teisiamojame kunigo byloje, buvome sulaikytos ir gavome: 1983. XI.30 Aldona Šukytė 5 paras arešto, 1983. XII.1 Bronislava Valaitė ir Janina Judikėviūtė po 10 parų arešto.

Toks saugumo darbuotojų elgesys yra aiškus įrodymas, kad teisiamas nekaltas žmogus, nes teisingumas nebijo viešumos.

Būdamas uždarytos kameroje be jokios kaltės, kaip ir nuteistieji kunigai, pasiryžome pakeisti taip labai reikalingus Lietuvai kunigus: Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių ir užimti jų vietas lageryje. Kiekviena iš mūsų sutinkame atlikti abiejų kunigų bausmę, kartu, t.y. 13 metų griežto režimo lageryje ir 7 metus tremties.

Generalinis Prokuroras, grąžinkite Lietuvai kunigus, kurie nepadarė jokio nusikaltimo. Jeigu jums reikia krikščionių kraujo, tai leiskite mums pakeisti taip reikalingus mūsų tautai kunigus ir atlikti už juos visą bausmės laiką."

1983 m. gruodžio 15 d. Aldona Šukytė, Bronislava Valaitė ir Janina Judikėviūtė išsiuntė dar vieną pareiškimą Generaliniam Prokurorui, kuriame protestuoja prieš saugumo darbuotojų sufabrikuotą melą.

Pareiškime rašoma: "Vykstant kun. Sigito Tamkevičiaus teismui 1983. XI.29 - 1983. XII.2, mes buvome sulaikytos net nepasiekus Aukščiausiojo teismo rūmų ir nuvežtos į miliciją, kur teismas nuteisė areštu, jokio nusikaltimo nepadarėme. Išvykstant paklausėm, už ką atlikome bausmę. Buvo paaiškinta, kad stumdėm milicininkus ir jėga veržėmės į teismo rūmus. Kadangi nieko panašaus nebuvo, prieš tokį begėdišką melą reiškiamo griežčiausią protestą".

Mintys, perskaičius straipsnį "Vienoje rankoje rožančios kitoje — vėzdas"

Dievo Tarmo arkivyskupo Matulaičio užrašuose skaitome: "Tiek mūsų Bažnyčia kentėjo prie caro, dabar ir vėl naujos kančios ir tai vardan sąžinės laisvės. Dieve, koks keistas šis pasaulis... Ties patys žmonės, kurie neseniai kovojo prieš cenzūrą, prieš spaudos laisvės varžymą, dabar neleidžia kitokių pažiūrų laikraščių... Ties žmonės, kurie taip karštai reikalavo susirinkimų ir susibūrimų laisvės, ir žodžio laisvės, dabar kitokių nuomonių žmogui neduoda nė lūpų praverti... Jie seniau reikalavo lygių teisių, o dabar jas pripažįsta tik savo šalininkams. Kaip dažnai čia taikomas laukinio nedorėlio doros dėsnis". (Užr. 174 - 175)

Kalbama apie visokias laisves

Niekur turbūt pasaulyje tiek nekalbama apie visokias laisves, kaip Sovietų Sąjungoje, ir niekur jos taip grubiai nepažeidinėjamos, kaip toje pačioje Sąjungoje. L. Boerne yra pasakęs: "Nėra žmogaus, kuris nemylėtų laisvės, tik teisingasis jos reikalauja visiems, o neteisingasis — tik sau pačiam".

Visas pasaulis religijos laisvę supranta taip: nori — tikėk, nenori — netikėk. Tuo pačiu esi nevaržomas atlikti visa, kas yra susiję su tikėjimo praktiku ar jo neapratimu.

Pas mus sąžinės laisvė aiškina, jog "pagal proletarinę-marksistinę sąžinės laisvės supratimą ateizmo laisvė yra laisvė kiekvienam piliečiui išsivaduoti iš religinių iliuzijų, išsiugdyti mokslinę-marksistinę pasaulėžiūrą ir netrukdomai ja vadovautis gyvenime..."

Kol tikintysis nėra atsikratęs religinių iliuzijų, tol negali būti visiškai sąžinės laisvės. Socialistinės santvarkos sąlygomis sąvoka "pilna sąžinės laisvė" norima tik pažymėti didžiausią pasiekimą kovoje už žmogaus išvadavimą nuo prietarų. Visiškai sąžinės laisvės bus pasiekta komunistinėje visuomenėje" ("Tarybiniai įstatymai apie re-

liginius kultus ir sąžinės laisvė").

Visa tai perskaičius, nesunku suprasti, kad ateistai laisvės reikalauja ir ją praktiškai pripažįsta tik sau patiems. Jų "teisingumas" matomas bei sutinkamas visur: pradedant eiliniaus tikinčiųjų persekiojimais ir baigiant gėdingais teismiais susidorojimais.

Spauda suniekino kun. A. Svarinską

Po kun. Alfonso Svarinsko teismo spaudoje pasirodė ilgas straipsnis. Jame kun. A. Svarinskas buvo apšauktas banditu, švelniausiai aiškinant, jį pagalbiniu, ryšininku.

Pirmausia, straipsnio autoriui norėtųsi pasiūlyti pasiimti tarptautinių žodžių žodyną ir gerai išsiaiškinti skirtumą tarp žodžių — "banditas", "banditizmas" ir "partizanas", bet ne apie tai kalba.

Kyla klausimas, kodėl taip svarbu kun. A. Svarinską per spaudą apšaukti banditu. Nesunku tai suprasti. Saugumas turėjo savo tikslus: 1) liaudies ypatingai gerbiama ir mylima kunigą apjuodinti tiek tikinčiųjų, tiek netikinčiųjų akyse, — atseit mes nekaltų žmonių neteisiam.

Cleveland miesto centre Hale krautuvės langas reklamuoja VII Lietuvos tautinių šokių šventę. Šį langą suplanavo Gidonė Steponavičienė. Vyriški tautiniai drabužiai yra a.a. muziko Alfonso Mikulskio, o moteriški — Joanos Stepienės.

Ar pop. Jonas Paulius I buvo nužudytas?

New Yorko spaudoje praeitą savaitę buvo išspausdinti sensacingi straipsniai, kad popiežius Jonas Paulius I buvo nužudytas. Net per televiziją tuo klausimu buvo speciali programa.

Progos šiom kalbom davė anglų rašytojas David Yallop, kuris išleido knygą "In God's Name". Knyga pasirodė Anglijoje birželio 14. Prieš tai Anglijos laikraštys The Observer buvo išspausdintas tos knygos apžvalginis straipsnis.

Knygoje autorius teigia, kad prieš pop. Joną Paulių I buvo sąmokslas. Jis buvo nužudytas. Tame sąmokslė dalyvavę visa eilė žmonių. Suminimas ir arkivysk. Marcinkus, kardinolas Cody iš Chicagos. Arkivysk. Marcinkus bijojo, kad naujas popiežius jo neatleistų iš pareigų, jis buvo Vatikano banko direktorius ir glaudžiai bendradarbiavo su Banco Ambrosiano direktoriumi Roberto Calvi. Jis 1982 m. subankrutavo ir paskui Londone buvo rastas pa-

sikoręs po tiltu. Į sąmokslą esąs dar įveltas ir kardinolas, ir masonų ložės vadas Licio Gelli. Jis ir įsakęs nužudyti naują popiežių. Pop. Jonas Paulius I mirė 1978 rugsėjo 28, popiežium buvęs tik 34 dienas. Tos

"PABALTIO TAUTŲ EPAS NĖRA PASIBAIGĖS" — NATIONAL REVIEW

Savaitraščio "The National Review" gegužės 4 d. numeryje išspausdintas Erik v. Kuehnelt-Leddihno straipsnis "The Baltic Nations' Struggle" (Pabaltijo tautų kova). Jame rašoma, kad kaip ir Vokietijos "Demokratinės" respublikos piliečiai, pabaltiečiai yra "darbštūs ir technikai įgudę — dvi retos savybės Sovietų Sąjungoje". Autoriaus nuomone, iš trijų Pabaltijo šalių, Lietuva turi geriausias ateities perspektyvas dėka didesnio gimimų skaičiaus ir "nepaprasto lojalumo" Katalikų Bažnyčiai. "Nepaisant tragiškos ir nereikalingos įtampos tarp lenkų

SVEIKINAME
VII-TĄJĄ
TAUTINIŲ
ŠOKIŲ
ŠVENTĘ

LIETUVA JAV-bių PRANEŠIME APIE ŽMOGAUS TEISES

Aršėjantį lietuvių represavimą aprašo š.m. vasario mėn. pasirodęs Valstybės Departamento leidinys "Country Reports on Human Rights Practices for 1983" (Pranešimai apie Žmogaus Teisių padėtį įvairiose šalyse 1983 m.). Lietuvai skirtuose penkiuose puslapiuose (1152-1156) minima, kad toji padėtis 1983 pablogėjo ir kad nuo 1981 dar intensyviau bandoma eliminuoti nepriklausomą politinę ir religinę veiklą. Ypatingų priemonių imtasi "suvaržyti lenkų-lietuvių ryšius ir tuomi išvengti į solidarumą panašaus nepriklausomo profsąjungų sąjūdžio užgimimo". Ūkinė padėtis Lietuvoje pastarųjų metų bėgyje pablogėjusi, ypač jauciamas maisto ir kai kurių kasdieninio vartojimo prekių trūkumas.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI ARTĖJANT

Tautiniai šokiai, lietuviškos dainos — tai mūsų liaudies kultūros lobynas, kuriuo galime ir patys pasidžiaugti, ir kitom tautom parodyti. Todėl ypatingas dėmesys turi būti kreipiamas į Tautinių Šokių Šventę, įvyksiančią Clevelande liepos 1. Mūsų dėmesį čia traukia suvažiuojantieji pora tūkstančių šokių programos atlikėjų. Kartu skambės ir lietuviškos dainos bei kanklių muzikos melodijos.

Tai vis daugiausia mūsų jaunimo pasireiškimai, kurie mum visiem ypatingai brangūs. Amerikos Lietuvių Taryba, brangindama mūsų tautinio meno apraiškas, džiaugiasi šiuo didžiu reikšmės užmojumi, pritaria Lietuvių Bendruomenės pastangom Septintąjį Šokių Šventę organizuojant ir skatina visus gausiai dalyvauti.

Dr. Kazys Šidlauskas
Amerikos Lietuvių Tarybos
Pirmininkas

knygos autorius teigia, kad jis buvęs nužudytas.

Į visus pareiškimus, gaudus atsakė Vatikanas, kad tai tik šmeižtas — fantazija ir absurdas. Tai tik noras sukelti sensaciją ir pasipinigauti. Ir apie tą Vatikano paneigimą buvo parašyta amerikiečių spaudoje. Pareiškimą išspausdino Newarko arkivyskupijos laikraštis The Advocate birželio 13 dienos numeryje.

ir lietuvių, lenkas popiežius daug reiškia lietuviams. Jonas Paulius II-sis žino Kremliaus veikimo būdą ir lietuvių vargus — kaip ir jų ilgą rezistencijos istoriją".

Autorius cituoja istoriką H.W. V. Temperley, kuris 1924 rašė, kad "Pabaltijo šalių kovos už laisvę epas užims aukštą vietą tokių žygių pasaulio sąrašuose". Pabaltijo valstybės "nebėra nepriklausomos, bet praėjus beveik 44-iam metam po pirmojo Sovietų užėmimo, jos dar tebekovoja. Pabaltijo tautų epas anaipol nėra pasibaigęs".

Toliau rašoma apie kunigų Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus, Jadvygos Bieliauskienės, Editos Abrutienės bei kitų nuteisimą ir įkalinimą. Lietuvos baudžiamasis kodeksas turi eilę "neaiškiai suformuluotų straipsnių, kurie apriboja ar panaikina Lietuvos Konstitucijos garantuojamas asmens teises. Pasėkoje, lietuviai netenka apsaugos prieš sauausišką suėmimą ar nuteisimą baudžiamojai pobūdžio psichiatrinėje ligoninėje". Tikslus lietuvių politinių ir religinių kalinių skaičius esąs nežinomas, bet 49 atvejai specifiskai dokumentuoti.

Anot pranešimo, Sovietų valdžios organai taip intensyviai užpuolė Lietuvos Katalikų Bažnyčią, nes jie bijosi jos vaidmens, kaip "teisių gynėjos ir tautinių jausmų aruodo". Taip pat bijojasi jos "aktyvių ryšių" su Bažnyčia Lenkijoje. Nepaisant Sovietų valdžios represijų, Lietuvos Katalikų Bažnyčia tebėra "viena aktyviausių religinių bendruomenių Sovietų Sąjungoje. Sovietų valdžia susilaukė nepanaudojusi visų įmanomų represyvių priemonių, tuomi "tylomis pripažindama", kad Bažnyčia turi daug šalininkų lietuvių tautoje ir kad tokią gausią bei aktyvią bendruomenę sunku nustelbti be masinių areštų ir panašių kraštutinių priemonių.

Pranešimas mini pasipriešinimą jaunų lietuvių imimui į kariuomenę, ypač tarnybai Afganistane. Labai ribota emigracija iš Lietuvos "praktiškai sustojė" 1983. Nepaisant to, kad daugelis lietuvių turi artimų giminių užsienyje, Sovietų valdžia atsisako leisti seniai persikirtom šeimoms susijungti, pasi-teisindama įvairiomis miglotomis frazėmis, kaip pav., "prieštarauja valstybės interesam". Valdžia mėgina įvairiais būdais sutrukdyti emigraciją. Norintieji emigruoti atleidžiami iš darbo, psichologiniai persekiojami, nuolatos keičiama sudėtinga prašymų vizoms gauti procedūra, taikomos medžiaginės sankcijos. Mažiausiai penkiom lietuvių šeimom pakartotinai atsisakyta išduoti leidimą emigruoti į JAV-es. Kitos penkios šeimos turi po narį, kuris tvirtina esąs JAV-ių pilietis. 46-ios lietuvių šeimos yra sąrašė tų šeimų, kuriom pakartotinai neleidžiama emigruoti į Izraelį.

Pasak pranešimo, pragyvenimo lygis Lietuvoje palaipsniui artėja prie bendro sovietinio vidurkio. Atrodo, kad mėsos ir pieno gamyba nepatenkina paklausos, jaučiamas šių ir kitų maisto produktų trūkumas. Kai kurie lietuviai mano, kad dieta Lietuvoje bloges net ir našios gamybos metais, nes didelė dalis Lietuvos maisto gaminių išvežama į SSRS-ą ar Lenkiją.

Lietuvos gyventojų "homogeniškumas, stiprus tautinės tapatybės jausmas, ir Bažnyčios jungianti jėga padėjo ištautosi daugelį šalies visuomeninių ir kultūrinių tradicijų", rašoma pranešime. Tačiau "ardomas" sistemos poveikis irgi nemažas. Režimo politika daugelį lietuvių pastūmėjo į pogrindį.

(Elta)

JAV numato netrukus atnaujinti ūkinis pasitarimus su Sov. S-ga. Pasitarimai buvo nutraukti prez. Carter dėl Afganistano invazijos 1979 m.

THE WHITE HOUSE
Office of the Press Secretary

For Immediate Release June 14, 1984

BALTIC FREEDOM DAY, 1984

BY THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA

A PROCLAMATION

It has been over 40 years since invading Soviet armies, in collusion with the Nazi regime, overran the three independent Baltic Republics of Estonia, Latvia, Lithuania and forcibly incorporated them into Moscow's expanding empire. The new regime then ordered the illegal deportation, murder, and imprisonment of tens of thousands of Baltic peoples whose only "crime" was to resist foreign tyranny and to defend their liberties and freedoms.

Oppression and persecution continue to this day, but despite this long dark night of injustice, the brave men and women of Estonia, Latvia, and Lithuania have never abandoned the battle for their national independence and God-given rights. Although the full measure of their struggle and sacrifice is screened by the oppression and censorship under which they live, the friends and families of the Baltic peoples all over the world are aware of their heroic endeavors and aspirations.

Their peaceful demands for their rights command the admiration of everyone who loves and honors freedom. All the people of the United States of America share the just aspirations of the Baltic nations for national independence, and we uphold their right to determine their own national destiny free of foreign domination. The United States has never recognized the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union, and it will not do so in the future. The Congress of the United States, by Senate Joint Resolution 296, has authorized and requested the President to issue a proclamation for the observance of June 14, 1984, as "Baltic Freedom Day."

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby proclaim June 14, 1984, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate remembrances and ceremonies and to reaffirm their commitment to the principles of liberty and freedom for all oppressed people.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this fourteenth day of June, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-four, and of the Independence of the United States of America the two hundred and eighth.

RONALD REAGAN

Prezidento Ronald Reagan proklamacija, kuria birželio 14 skelbiama Baltų Laisvės diena.

JAV PREZIDENTAS RONALD REAGAN VĒL SKELBIA "BALTIC FREEDOM DAY"

Senatorius Alfonse D'Amato iš New Yorko kartu su 36 kitais senatoriais pasiūlė JAV senatui skelbti Baltų Laisvės dienos rezoliuciją, kuri įpareigotų JAV prezidentą tokią dieną paskelbti oficialiai. Birželio 8 JAV Senate tokią rezoliuciją priimta vieningai. Minėta Senate Joint Resolution 296, skelbiant birže-

lio 14-ąją kaip Baltų laisvės dieną, vieningai JAV Atstovų rūmuose priimta birželio 11. JAV prezidentas Ronald Reagan tai savo parašu oficialiai užtvirtino, skelbdamas birželio 14 Baltų laisvės dieną (proclamation 5209). Tokią Baltų laisvės dieną prezidentas Ronald Reagan jau skelbia trečius metus iš eilės.

"LAISVAS APSISPRENDIMAS — VISŲ TAUTŲ TEISĖ" — RONALD REAGAN

Prezidentas Reaganas gegužės 23 pareiškė, kad Amerika tebėra "tvirtai įsipareigojusi palaikyti laisvės ir žmogaus teisių principus". Savo laiške Amerikos Rytų Europiečių Etninei Konferencijai Reaganas pagyrė jos veiklą ir laisvės idealų skleidimą. Apie jos narius jis taip išsireiškė:

"Jūs jungia bendras rūpestis — jų kilmės pavergtų kraštų likimas. Jie pakartotinai pademonstravo savo nesvyruojantį įsipareigojimą remti Rytų-Vidurio Europos, Pabaltijo valstybių, ir Sovietų Sąjungos tautų laisvės ir orumo reikalą." Anot Reagano, "laisvas apsisprendimas, valstybinė nepriklausomybė ir teisė pasirinkti savo valdymosi formą nėra kelių tautų privile-

gija, bet visų tautų neatimamos teisės".

Konferencijos iškilmingos vakarienės metu gegužės 23 Tautinė Čekoslovakų Taryba įteikė ambasadoriui Maksui Kampelmanui Tomo Masaryko vardo premiją už jo nuopelnus žmogaus teisių veikloje. Savo kalboje Kampelmanas ragino Konferencijos narius neleisti amerikiečiams pamiršti, kas atsitiko Rytų Europos šalyse. Jis pridūrė, jog Afganistaną jau pradeda pamiršti. Sovietų Sąjungą, pasak Kampelmano, yra baime paremta visuomenė, valdoma vienas kito bijančių senių. Tokia visuomenė tegali išsilaukiyti policijos pagalba, ir todėl "šioje kovoje už žmonių širdis ir protus, mes turime nuolat demonstruoti, kas ji ištikrųjų yra".

(Elta)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Etnografinio Rumšiškių muziejaus liaudies sokių ir dainų ansamblis, vadovaujamas I. Masaičio, gegužės mėnesį tris savaites koncertavo Sibiro miestuose: Omske, Novosibirske, Irkutske, Tomske ir kituose miestuose. Senosios muzikos ansamblis "Musica humana" du koncertus surengė Gorkyje. Ansambliui talkino solistė G. Kaukaitė. Sauliaus Sondeckio vadovaujamas "Lietuvos" ansamblis koncertavo Maskvoje ir Leningrade. B. Vasiliauskas vargonų koncertą turėjo Kijeve.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje prisimintas prieš kelerius metus Amerikoje miręs šveicaras kalbininkas Alfredas Sennas, nepriklausomoje Lietuvoje kalbotyros dalykus dėstęs Kauno universitete, gerai išmokęs lietuviškai, kartu su kitais kalbininkais redagavęs ir leidęs lietuvių rašomosios kalbos žodyną.

— Lenkijos Mokslių Akademija šiais metais išleistame Bibliografijos žurnalo naujausiam numeryje išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studiją apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvoje veikusias viešas ir privačias bibliotekas. Autorė savo veikalui panaudojo ir gana gausią Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėjo daugybę Lenkijos bibliotekose esamų knygų, komentavo jose įrašytas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomų. Bibliografas Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalui parašė išsamią studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Atenuose".

— Palangos muzikos mokyklai suteiktas muziko Stasio Vainiūno vardas.

— B. Dvariono 80 m. gimimo sukaktis buvo paminėta Vilniuje muzikos mokykloje surengtu muzikos konkursu.

— Klaipėdos Filharmonijos salėje 10 dienų vyko "Muzikos pavasaris". Ypač pavykusios ir gausios buvo chorų dainos.

— Vilniaus universiteto kiemuose buvo suorganizuota knygos šventė, kurios šūkis buvo "Knyga, taika, draugystė". Vadovavo rašytojas J. Baltušis. Kalbėjo apie sovietinę taiką. Tik labai keista, kad ir knyga bei taika buvo aukojama sovietinei propagandai, garbinta sovietinė pergalė, džiaugtasi "išvadavimais".

— Paskutinį gegužės sekmadienį į Vilniaus kalnų parką buvo suvaryti tūkstančiai Vilniaus saviveiklininkų, šokėjų, muzikantų, dainininkų. Jie džiaugėsi prieš 40 metų įvykusių Vilniaus "išvadavimu".

Etninė Konferencija koordinuoja įvairių tautinių grupių veiklą žmogaus teisių srityje. Joje atstovaujami bulgarų, čekų, estų, latvių, lenkų, lietuvių, slovakų, vengrų ir ukrainiečių kilmės amerikiečiai.

Šventę režisavo R. Morkūnienė. — Į Kubą gastrolių išsiųstas žinomas moterų ansamblis "Eglė". Jam vadovauja J. Kavaliauskas.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje giriamasi, kad per vertimus į rusų kalbą lietuvių literatūra labai paplitusi pasaulyje. Tuo keliu į tarptautinę plotmę išėjęs Justinas Marcinkevičius, J. Mackevičius, A. Drilinga, A. Bieliauskas, M. Sluckis ir kiti. Paplitusios net vaikams skirtos knygelės (Kubilinkas, Vainilaitis, P. Cvirka, V. Žilinskaitė). Ypač plačiai pasaulyje paplito K. Donelaičio "Metai".

— Teatro draugijos septyntasis suvažiavimas gegužės pabaigoje įvyko Vilniuje. Atskaitinį pranešimą padarė Draugijos pirmininkas solistas V. Noreika. Jis atvirai pripažino, kad pusę Lietuvos teatrų repertuaro sudaro sovietinių dramaturgų kūriniai. Rugsėjo mėnesį busias lietuviško repertuaro festivalis.

— Vilniuje, dešiniajame Neries krante, žadama statyti naują

— Vilniuje, Daukanto gatvėje, labai iškilmingai atidengta uoliam okupantų talkininkui Mečiui Gedvilui memorialinė lenta, prikaltą prie namo, kuriame M. Gedvilas kai kurį laiką gyveno.

— Kino filmų festivalyje už geriausią moters vaidmenį pirmąją premiją laimėję lietuvių aktorė Jūratė Onaitytė.

— Jaunimo indoktrinacijai skirtas laikraštis "Komjaunimo Tiesa" gegužės pabaigoje išleido dešim tūkstantinį numerį. Pažymima, kad šis laikraštukas pradėtas leisti 1919 metais. Kelis kartus keitė savo vardą, kol pastoviai tapo "Komjaunimo Tiesa". Dabar šio laikraščio spausdinama apie ketvirtį milijono egzempliorių. Tik bėda, kad tame laikraštyje nė su žiburiu nerandi tiesos.

— Kauno Politechnikos institute per daugelį metų susitelkę labai daug mokslo priemonių. Dabar senosios mokslo priemonės, jau netinkamos naudojimui, atrinkamos būsimajam technikos mokslo muziejui, kuris numatoma įsteigti Kauno senamiestyje.

— Kauno dailės muziejuje buvo suruoštos jau mirusių dailininkų Vlado Jankausko ir Romo Krinicko apžvalginės kūrinių parodos. V. Jankausko palikime daugiausia yra knygų iliustracijų. R. Krinickas ryškiausiai yra pasireiškęs teatro dekoracijomis ir grafikos darbais. Pr. N.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Naivu būtų tikėti, kad po tokio straipsnio kun. A. Svarinsko autoritetas ir populiarumas būtų sumažėjęs. O jei ir sumažėjo, tai tik tų brolių ir sesių akyse, kuriems jau nesvarbu nei Dievas, nei Tėvynė, nes mintys pajėgia sukintis vien apie siaurą asmeninį materialų pasaulį.

Spauda niekino ir kun. S. Tamkevičių

Suėmus kun. S. Tamkevičių, liaudyje girdėjosi svarstymai: "Už ką teis ir ką drįs rašyti spauda apie kunigą Sigitą? Juk neramiaisiais pokario metais jis buvo dar vaikas". Kai vieni tvirtino, kad medžiagos kun. S. Tamkevičiui apkaltinti negalės priglavoti nė išradingiausi korespondentai, kiti, daugiau patyrę, teigė, jog sovietiniai propagandistai sugalvos kuo apjuodinti ir šį, visų nuomone, teisingą, dorą ir uolų kunigą.

Pastarieji neapsiriko. Vos tik pasibaigus teismui, kitą dieną, "Tiesa" jau išspausdino korespondentės S. Mockuvienės straipsnį grėsminga antrašte — "Vienoje rankoje rožančius," kitoje vėždas".

(Bus daugiau)

VALDAŠ C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. lietuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoje kriepiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalla Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Regstruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrus. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmad., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dirf. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kežys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LEKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS
- LIETUVA

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Clevelando Lietuvos vyčiai prie Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos bažnyčios su klebonu kun. G. Kijausku, SJ. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolūza • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Didžiųjų švenčių ženkle

Liepos pradžia mum atneša dvi dideles šventes — liepos 1, sekmadienį, prie Clevelando įvyks VII-toji tautinių šokių šventė — festivalis, o liepos 4, trečiadienį, Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės šventė.

Džiaugiamės ir didžiuojamės, kad galime surengti tokius festivalius, jaunimo manifestacijas. Kiek daug valandų įdėjo tautinių šokių ansambliai ir kiti vienetai, kol parengė repertuarą. Berengdami, besimokydami jie turėjo progos geriau pažinti lietuvių tautinį šokį, muziką, dainas, pažinti lietuviškąją kultūrą. Drauge besokdami, jie susirado naujus draugus, glaudino lietuviškąją bendruomenę. Kiek iš tokių tautinių šokių vienetų yra sukūrę lietuviškas šeimas! Besimokydamas jaunimas praturtėjo, nes įsigijo daug lituanistinių žinių. Drauge turėjo progos įsigyti ir daugiau grakštumo.

Kai jaunieji suvažiuoja į tokius didelius festivalius, tautinių šokių šventes, jie pergyvena didelį dvasinį pakilimą. Štai ir jie ateina ir jų yra labai daug, ir jie yra labai svarbūs — didžiulėje arenoje atlieka gražius senoviškus tautinius šokius. Jaunimas įsijungia į tokius darbus, į tokius žygius, kurie yra kitų pastebimi ir vertinami. Kr tai gerai nuteikia jaunimą.

Tokie festivaliai stiprina jaunimo lietuviškumą. Per lietuviškąją kultūrą, tautinį šokį, muziką, dainą jam atsiskleidžia nauji pasauliai, ir jaunimas labiau pamilsta visa, kas lietuviška, labiau angažuoja lietuviškai veiklai.

Tad nuoširdžiai sveikiname visus ansamblius, tautinių šo-

kių vienetus, šaunų lietuvišką jaunimą ir linkime kuo gražiausiai, kuo sėkmingiausiai atlikti visą programą. Tegu ši tautinių šokių šventė jus uždega naujiem žygiams lietuvių tautos labui!

Sveikiname visus rengėjus, kurie įdėjo tiek daug trūsos, kol visa suorganizavo. Tas jūsų trūsas ir parodo, kad mokame veikti, mokame dirbti Lietuvos labui.

Sveikiname ir visus šventės dalyvius. Nepagalėkite jaunimui entuziastingų plojimų ir išsineškite kuo gražiausius įspūdžius.

Sėkmės VII-tai tautinių šokių šventei!

Liepos 4 yra šio krašto didžioji šventė. Mes čia gyvename, naudojames šio krašto laisvėmis ir gėrybėmis, tai drauge ir įsijungiame į šventės džiaugsmą.

Visi matome, kaip gyvenimas verda, kunkuliuoja. Visi matome Amerikos dideles pastangas išsaugoti demokratiją, sustabdyti komunizmo veržimąsi į kitus kraštus. Visi taip pat matome, koku dideliu tempu vystosi modernioji technika, kokius stebuklingus darbus atlieka kompiuteriai. Ši elektronikos pasaulį apvaldė Jungtinės Amerikos Valstybės, visą kraštą sumoderino.

Naujieji elektronikos išradimai padėjo Amerikai apsiginkluoti. O kai Amerika ginkluojasi, tai Sovietai tuoj šaukia, rengia demonstracijas, riaušes. Kiek jie išmeta propagandas, kad visur žemintų Amerikos vardą, sustabdytų jos pažangą ir įtaką.

Jungtinės Amerikos Valstybės nesiverčia kraštų užkariavimu, pavergimu. Jungtinės Amerikos Valstybės pasidarė lyg pasaulio

(Tęsa iš praeito numerio)

Pabaltiečių problemos ir veiklos koordinavimas

Dr. Remeikiui statant klausimus, pokalby dalyvavo dr. O. Pavlovski, Pasaulio lietuvių federacijos pirmininkas, L. Savi, Estų pasaulio tarybos pirm., ir, Vyt. Kamantui dėl ligos neatvykus, M. Drunga, PLB vicepirm. informacijos reikalas.

Klausimai lietuvių dabartinę padėtį Pabaltijo kraštuose, bendradarbiavimo galimybes su okupantu, ką galima padaryti dabartinėse sąlygose, pažūrėjas į Jaltos konferenciją ir bendradarbiavimą išsivijęs baltų organizacijų. Kiekvienas simpoziumo dalyvis turėjo atsakyti į tą patį klausimą.

Visi kalbėtojai sutiko, kad padėtis Pabaltijo kraštuose iš blogos pasikeitė ir labai bloga. Dr. Pavlovski nusiskundė, kad lietuvių jo tėvynėje liko tik 52.7%. Buvo nuogaustata, kad jie netolimoje ateityje gali likti mažumoje. Paskutiniuoju metu lietuvių mažėjimas sustojo. Apgailėstavo, kad jo tauta neturi bendros jungties, kaip lietuvių, t.y. visus krūvon buriančios Bažnyčios. Laisvės fonde jie turi vieną milijoną dolerių.

Visi sutarė, kad su okupantu neįmanoma joks kultūrinis bendradarbiavimas, tik išmincingų, atsargių pavienių žmonių susitikimai.

lio policininkai, sargai, kad tas pasaulis taip greitai nesugriūtų ir neatitektų komunistinei sistemai. Tik didelė, galinga Amerika išsaugos pasaulio taiką!

Džiaugiamės šio krašto didele pažanga, sveikiname jos didžiąją šventę — liepos 4! Visom jėgom visi statykime Ameriką, palaikykime jos didybę, jos galybę, palaikykime tvarką ir drausmę! Tegyvuoja Amerika!

Clevelando penkioliktasis su abiturientais supažindinimo balius. Sėdi LB Ohio apygardos pirmininkas J. Mikonis, L. Vismantas, N. Balčiūnienė, LB krašto valdybos pirmininkas dr. A. Butkus ir aktorius V. Žukauskas. Stovi 1983-84 mokslo metų abiturientai. Nuotr. V. Bacevičiaus

NAUJŲ VEIKLOS GAIRIŲ IEŠKANT Politinių studijų savaitgalis New Yorke

BRONIUS VAŠKAITIS

Kalbant, ką galima padaryti dabartinėse sąlygose, dr. Pavlovski labai pasidžiaugė R. Česonio atliktais darbais Madrido konferencijoj. Drunga pabrėžė, kad lietuvių veikia dviem kryptimis: pagal iš anksto sudarytus planus ir pagal įvykių paskelbtas galimybes. Paminėjo lietuvių akciją, susijusią su olimpiniais žaidimais Los Angeles, mūsiškių studentų ryžtą paskleisti džiūnį advokatą P. Žumbakio leidinį, pastangas, kad Europos parlamento rezolucija patektų į Jungtines Tautas.

Kas liečia Jaltos konferencijos nutarimus, latvis ir estas pareiškė, kad jų žmonės kalba ir rašo, jog ten Pabaltijo valstybės buvo parduotos sovietams. Pareiškė, kad ten nieko nesakoma apie minėtų kraštų inkorporavimą į Sov. S-gą.

Priešus prie tarpusavio bendradarbiavimo, Savi pareiškė, kad istorijos slinktyje visą laiką reikėsi latvių egoizmas. Su jais gera bendradarbiauti, kol neturima bėdų. Tarpe suminėtų pavyzdžių buvo ir 1939 m. Estijai Stalino išeiktas ultimatumas. Estai tuoj kreipėsi į latvius, prašydami, kad tuo reikalu būtų padarytas bendras nutarimas. Latviai atsakė, kad jų ultimatumas neliečia. Po poros dienų jį gavo ir latviai. Tada jau buvo šaukštai po pietų.

Estas kaltino ir lietuvius dėl per didelio susiskaldymo. Nėra organizacijos, su kuria būtų galima kalbėtis.

Lietuviai aiškino, kad latviai ir estai šiuo atžvilgiu yra laimingesni, nes jau prieš daugelį

metų jie savotišku revoliuciniu būdu savo senuosius organizacijas vadus pakeitė į čia mokslus baigusius. Jiem lengviau susikalbėti. Nežiūrint to, latviam ir estam rodant gerą valią, bendradarbiavimas įmanomas ir dabartinėse sąlygose.

Pasaulio jaunimo s-gos simpoziumas

Įvadinėmis pastabomis pradėjęs Gintei Damušytei, toliau simpoziumo moderatorius buvo Rimantas A. Stirbys. Svarstybose dalyvavo trys jaunimo tarpe aktyvūs jaunuoliai: Audrius Remeikis, Dainora Juozapavičiūtė ir Gintaras Grušas.

Remeikis apžvelgė, ką iki šiol yra padaręs jaunimas, kad būtų išardyta OSI ir KGB bičiulystė. Jis apklankė 535 senatorių bei kongresmanų įstaigas ir asmeniškai arba per ten dirbančius tautojus įteikė advokato Žumbakio paruoštą knygą. Šiuo leidiniu aprūpino ir prezidentą, vyriausiąjį prokurorą bei kitus šio krašto svarbius valdžios pareigūnus. Drauge su latvių, estų, ukrainiečių jaunimu sudarė koaliciją American Ethnics for Civil Rights. Chicagoj ir kituose miestuose išvystė laišku rašymą asmenim, gavusiame knygą, klausiant, ką jie jau yra padarę, kad OSI atsiri-

botų nuo KGB. Tuoj po politinių studijų jaunimas asmeniškai aplankys minėtus asmenis ir teirausis tuo pačiu reikalu. Philadelphiaj su Americans for Due Process suruošė plataus masto pasitarimą, kuriam dalyvavo įvairių etninių grupių atstovai. Siekiama, kad OSI būtų uždrausta naudotis nepatikiama Sov. S-gos patiekta dokumentine medžiaga. Pasi-

džiaugė, kad jų darbus stambia suma jau parėmė JAV LB krašto valdyba.

Juozapavičiūtė palietė Laisvės degalo nešimą iš Toronto į Los Angeles vykstančius olimpinis žaidimus. Bėgimas prasidės liepos 2 ir baigsis rugpjūčio 5. Susidarys apie 3,000 mylių. Tikslas — atkreipti dėmesį, kad milijonai žmonių, gyvenančių sovietų vergijoje, neturi teisės savo vardu dalyvauti olimpinuose žaidimuose. Bėgime dalyvaus lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir kitų tautybių jaunimas. Jo sąmata sieks apie 50,000 dol. Minėtų tautų jaunimas šiais metais Toronte turės Laisvės olimpiados žaidimus. Pirmos tokios žaidynės buvo suruoštos taip pat Toronte 1980.

Ilgą, išsamų pranešimą apie sovietų boikotavimą Los Angeles padarė ką tik studijas baigęs Gintaras Grušas, PLJS-gos pirmininkas. Los Angeles jaunimas drauge su Amerikos baltų laisvės lyga ir kitomis grupėmis buvo sudaręs detalų planą masinėm demonstracijom prieš sovietus, norinčių pabėgti sportininkų globą, kol jie pateks į policijos rankas. Turėjo įsiruosę informacijos centrą, kuris, paaiškėjęs, kad sovietai neatvyks, pasidarė gana populiarus. Iš jo žinias gaudavo laikraščių, televizijos, radijo darbuotojai. Apie sovietų išgąsdinimą rašė Washington Post, Los Angeles Times, Los Angeles Herald, Didžioji Britanijos The Sun Time, Baltimore Sun, vienas didžiausių Japonijos laikraščių ir agentūros API, UPI ir Reuters. Tikslas — išgarsinti Pabaltijo kraštus.

Šią užduotį jaunimas vykdė įpareigotas penktojo PLJ kongreso, kurio nutarime, kalbant apie įvykstančias Los Angeles žaidynes, tarp kitko sakoma: "V PLJ kongresas skatina PLJS ir kraštų LJS valdybas atkreipti ypatingą dėmesį į pabaltiečių sportininkus, atvykstančius iš Tarybų S-gos."

Sovietai į žaidynes turėjo suguzėti 35-kiais lėktuvais ir didžiuliu laivu. Grušas stebėjosi, kodėl niekas nesisieloja, kai į žaidynes neįsileidžiama Pietų Afrika. Apie tai užsiminus, aiškina, kad tuo būtų pažeista olimpinis žaidynių dvasia, nes P. Afrika laužo žmogaus teises. Kalbėtojas klausė: "Kaip mes galime priimti Sov. S-gą, kuri

(nukelta į 4 psl.)

AUŠRA NAUJOS GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

31.—

Basanavičius ilgai gyveno Bulgarijoje, ten turėjo net didelius, patogius namus, lyg rūmus. Turėjo ir pinigų, bet jis nepasivino antros tėvynės. Jo tėvynė buvo Lietuva. Į Lietuvą jis ir grįžo.

Grįžo kaip tik tuo metu, kai revoliucijos poveikyje pagyvėjo visuomeninis gyvenimas. Ir tam gyvenimui jis buvo labai reikalingas — savo mokslu, savo patirtimi, svarbiausia — savo lietuvišku nusiteikimu. Jo mintis buvo — tauta turi tarti žodį.

Tas Žodis ir buvo ištartas Vilniaus didžiajame seime, kurį jis organizavo ir kuriam pirmininkavo.

Basanavičius veikė kaip politikas. Veikė per visą gyvenimą, nesigailėdamas nei laiko, nei sveikatos. Panaudojo savo įtaką, pažintis. Ir visos veiklos tikslas buvo tas pats — Lietuva,

jos kultūrinimas, gynimas nuo svetimų įtakų, jos laisvės siekimas.

Kai buvo renkami atstovai į Rusijos imperijos dūmą (senatą), jis išvystė kuo plačiausią veiklą, kad būtų išrinkti lietuviai, susipratę patriotai, o ne Lietuvos sulenkėję bajorai. Ir visi Lietuvoje išrinkti dūmos atstovai buvo tik lietuviai.

Lietuviškojo mokslo kūrėjas Suorganizavęs ir įkūręs Lietuvos Mokslo Draugiją, jis išjudino visą lietuviškąjį mokslą. Visą gyvenimą domėjosi Lietuvos istorija ir daug rašė istorinių straipsnių. Kur tik nukeliavo, tuoj skubėjo į archyvus, į klebonijų palėpes ir ieškojo senos istorinės medžiagos. Parašė istorinių straipsnių net apie atskiras bažnyčias, miestelius.

Šis ieškojimo trūsas užkrėtė

ir kitus šviesuolius — rinkti ir saugoti praeities dokumentus, juos perleisti Basanavičiaus įkurtai Liet. Mokslo Draugijai.

Jis pradininkas ir mokslinės lituanistinės bibliotekos, muziejaus, archyvo. Jis pradininkas ir lietuviškosios archeologijos. Kiek jis pats atliko kasinėjimų, kasinėjimo piliakalnių, senus kapus.

Jis buvo didelis tautosakos rinkėjas. Nuo pat gimnazijos dienų jis rinko dainas, pasakas. Į darbą įtraukė ir kitus to meto moksleivius. Ir kiek reikėjo trūsos tas pasakas suredaguoti, parengti spaudai. Amerikos lietuviai atėjo į talką ir tas jo parengtas pasakas išleido. Išėjo penki tomiai lietuviškų pasakų, du tomiai Ozkabalių dainų.

Tie didžiuliai folkloro rinkiniai yra jam vienas iš didžiausių paminklų.

Visas tas su Lietuva surištas mokslas turėjo ir savo tikslą. Jis buvo skiriamas tautai gailinti, ją iššamoninti, ją sustiprinti. Ir to jis pasiekė. Basanavičius savo asmeniu, savo filosofija ir savo darbu sudarė romantinę patriotinę atmosferą, kurioje subrendo net dvi kartos. Patriotinė romantinė atmosfera buvo ir anksčiau, poeto Adomo Mickevičiaus laikais, bet ji buvo lenkiška ir su savim nusinėdė daug lietuvių jaunuolių. Basanavičiaus romantinė atmosfera buvo grynai lietuviška. Tas ir paveikė ano meto lietuviškos kilmės studentiją, švie-

suolius, kad visu nuoširdumu ir entuziazmu įsijungtų į tautinį judėjimą — apšviestų Lietuvą.

Tikrai Basanavičius buvo romantikas, bet drauge jis jautė ir dienos gyvenimą, jautė, kad reikia rūpintis ir dabartimi. Todėl jis uoliai dėjosi prie ekonominių draugijų, buvo vienas iš ekonominių draugijos "Vilijos" organizatorių, buvo ir "Cemento" draugijos organizatorius. O tie reikalai buvo skiriami lietuviui ūkininkui sustiprėti.

Rašto žmogus

Basanavičius buvo lietuviško rašto žmogus. Daugiausia parašė lietuviškai, nors rašė paskui bulgariškai, rusiškai, vokiškai. Tom kalbom rašė siaurus medicinos mokslo veikalus.

Lietuviškai rašydamas, dažė plunksną gilioje tėvynės meilėje ir stengėsi, kad jo žodis būtų išgirstas, kad jis paveiktų kitus.

A. Nezabitauskas 1938 parašė monografiją apie Basanavičių. Išleido Spaudos Fondas. Tai stamboka knyga, turi per 500 puslapių. Rašydamas panaudojo Basanavičiaus dienoraštį. Aprašė tiksliai atskiras dienas, keliones.

Knygos gale įdėta svarbesnių Basanavičiaus raštų bibliografija. Pradedama jau 1874 metais. Spaudos draudimo laikais Basanavičius bendradarbiauja beveik visoje to meto spaudoje. Labai daug rašė Aušroje, pas-

kui jo straipsnių yra ir Varpe, Apžvalgoje, Tėvynės Sarge. Daug straipsnių paskelbė ir Amerikoje leidžiamoje "Vienybėje Lietuvininkų" (dabartinėje Vienybėje).

Visoje šioje knygoje yra surašytos 302 pozicijos. Tie straipsniai yra įvairaus didumo. Čia surašytos ir įvairių knygų recenzijos. Čia sudėtos ir atskiros studijos, kurios turi keliasdešimt, o kartais ir porą šimtų puslapių.

Daug tų studijų jis paskelbė "Lietuvių Tautoje", kurią jis pats redagavo. Iš tų platesnių studijų pažymėtina — Lietuvių kryžiai archeologijos šviesoje, Levas lietuvių pasakose, Apie trakų — frygų tautystę ir jų atsikėlimą Lietuvoje, Gama lietuvių dainose ir pasakose, Apie Lietuvos kultūrą proistorijos laikais, Levas lietuvių pasakose bei dainose ir frygiškai - trakiškoje dailėje ir t.t.

Čia reikia atskirai paminėti tas jo trakų-frygų studijas. Gyvendamas Bulgarijoje, jis tiesiog susirgo ta trakų-frygų liga. Studijavo archyvus, važinėjo po kraštą, rinko vietovardžius, kalbėjo su bulgarais kalbininkais. Jo teorija buvo, kad tie trakai-frygai nusikėlė į Lietuvą ir iš jų kilo lietuvių tauta. Jam didelį įspūdį padarė toks miestas Varana. Ten jis ir gyveno. Kodėl jis lietuviškai skamba. Tai lietuviškas žodis. Čia gyventa lietuvių ir t.t. Suko galvą ir Du-

nojus. Kodėl dabar lietuviškose dainose minimas Dunojus — Siuntė mane motinėle į Dunojų vandenilio... Taip žmonės neprasimans, neišlaus iš piršto. Prie Dunojaus turėjo gyventi lietuviai.

Šiom studijom jis skyrė nepaprastai daug laiko, išlandė visus didžiuosius Europos archyvus, bibliotekas. Surinko tikrai visa, kas buvo galima tuo klausimu tada surinkti.

Dabar tas visas jo teorijas vadina gražia romantika, nieko bendro nebeturinčia su grynuoju mokslu. Aname laike, prieš pirmąjį pasaulinį karą, ar šio amžiaus pradžioje jo romantinės teorijos veikė žmones ir stiprino tą Basanavičiaus sukurtą romantinę atmosferą. Tai skatino žmones galvoti, tyrinėti. Jo folkloro tyrinėjimai atidengė pasakų, dainų gelmes. O tai jau vedė į lietuviškojo meno gilesnę kūrybą.

Didieji Lietuvos istorikai tai pažymi, kad buvo Basanavičiaus tokie veikalai, tokios teorijos, bet jos šiandien nebegaliojančios. Tačiau yra ir kita grupė, kuri teigia, kad taip Basanavičiaus teorijų nereikia atmesti. Jo studijos vertos ir šiandien dėmesio. Ir šiandien jos yra mokslas.

(Bus daugiau)

STASIO YLOS

"M.K. ČIURLIONIS"

Kūrėjas ir žmogus. — Štai ką randame naujojo knygoje apie didį menininką ir buvusią įdomią asmenybę, nors jis mirė jaunas, vos 35 m. (prieš 73 metus).

Knygoje sudėtos M. K. Čiurlionio nuotraukos ir jo kūrinių reprodukcijos — kuklios; iš fotografijų ir portretų menininkas atrodo žymiai vyresniu, negu buvo. Milžiniškas dvasinis turis, intensyvumas ir gyvenimo — kūrybos neįsėjamą tragiką atsižymėjo veide tamsiais šešėliais, nors žmogus buvo ir švelnus, paprastas, ir tarpais be galo giedras. Genijaus veidas — nuotraukose; ir kūrėjo genijaus profilis — visoje knygoje.

Deja, abu jau anapus gyvenimo ribos: ir aprašytasis, ir rašiusis. Tai paskutinė kun. Stasio Ylos knyga, paskutinis, vos užbaigtas, jo rankraštis, mirčiai netikėtai jį užklupus. Be abejo, ilgą laiką jis tai studijai ruošėsi, daug medžiagos surinko ir ilgai rašė. Nes ir uždavinys nebuvo lengvas: iš dešimtmečių glūdimos atspėti tragiškai ir per greit užgesusį nepaprastą menininko, muziko ir dailininko gyvenimą. Likusią jo kūrybą išnagrinėti ir įvertinti taip pat nelengvas darbas, nes didžiama M.K. Čiurlionio paveikslų buvo knygos autoriui nepasiekiamoj okupuotoj Lietuvoj.

Perskaičius knygą, pajunti, kad apie M. K. Čiurlionį daug daugiau sužinai ir, svarbiausia, pajauti troškimą dar labiau šį menininką pažinti; tai gal ir yra pagrindinė šios knygos vertė. M. K. Čiurlionis išsiskverbia į mintis ir, tarytum, sukrečia, ima neraminti; lietuvis genijus paliečia kiekvieną mūsų lietuviškumo (giliausia prasme) aspektą.

Kaip šią knygą aptarti? Įvertinti? Tai būtų vien išorinis "apmatavimas"; o iš tikro į Čiurlionį reikia įsijausti, įsigilinti, reiškia, ir šią knygą perskaityti.

Teisingai St. Yla išsireiškė, kad muzika — pirmoji Čiurlionio kalba, tapyba — pirmoji jo meilė, o lietuviška kultūra — jo rūpestis.

Pats M. K. Čiurlionis yra pasakęs: "Norėčiau, kad mane suprastų". Daugelis yra apie jį kalbėję bei rašę; kun. St. Yla, atrodo, bus "prie jo priėjęs" iš gilaus žmoniškumo ir iš troškimo atspėti menininko sielą. Nors knygos autorius pats išvadu, apibendrinimų daug nedaro, bet lyg ir reziumuoja daugybę kitų pasisakymus ir spėliojimus apie genialią asmenybę ir apie sunkiai įspėjamus, bet visiems įspūdžio ir įtakos darančius, jo paliktus kūrinius.

Be dailės ir muzikinio talento, St. Yla priskiria Čiurlioniumi ir literatūrinis sugebėjimus, nors, išskyrus laiškus, jo rašy-

tinų kūrinių nėra daug likę.

Įdomu, kad spalvų ir garsų kūrėjo M. K. Čiurlionio garsas ir įtaka pasauly auga, ir kad jo palikimo reikšmė lietuvių tautai didelė.

Knyga labai patraukliai išleista. Viso turinio santrauka (Alinos Skrupskelienės) išversta į anglų kalbą (vertė Nijolė Gražulienė) ir knygoje įtalpinta glaudžiais trimis puslapiais; tai vertinga medžiaga apie M. K. Čiurlionį — kitataučiams.

Petro Aleksos aplankas — skoningas; abstraktus M. K. Čiurlionio portreto viršely "irėminimas" atliktas gražiai. Tik-tai galinė aplanko dalis, kuri palikta tuščia, galėjo būti panaudota kokiam nors informacijai: St. Ylos veikalų ar kokių svarbių žinių apie M. K. Čiurlionį sužymėjimui.

Įspūdžius apibendrinant, — knygoje gana daug plačios informacinės medžiagos apie M. K. Čiurlionį ir parašyta su tokiu įtaigumu, kad noriai skaitai ir perskaitęs nori dar daugiau pažinti genijų, išaugusių iš mūsų tautos liaudies kūrybos, trokšusių lietuvių dvasinę kultūrą pakelti, išryškinti ir ją pasauliui apskelbti. Genijus M. K. Čiurlionis, lyg meteoras, praskriejo pasauly ir greitai sudegė, bet paliko mums platų ir šviesų taką.

Stasys Yla "M. K. ČIURLIONIS", Kūrėjas ir žmogus. Atspausda Chicagoje 1984 m. — Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Tiražas — 1200 egz. Kaina 15 dol. Gaunama pas platintojus ir leidykloje, o taip pat Darbininko administracijoje.

Alė Rūta

NAUJAS ĮSTATYMAS SUVARŽO TURISTUS

Sovietų Sąjungos vyriausybė paskelbė naują dekretą, kuris dar daugiau suvaržys piliečių ryšius su užsieniečiais. Įstatymas įsigalioja nuo liepos 1 d. Pilietis, kuris duos užsieniečiui nakvynę, pavežės jį savo transporto priemonėmis ar kitaip jam padės be oficialaus leidimo, bus baudžiamas poniginėmis baudomis iki 65 dol., bus įspėtas ir kitaip nubaustas. Visus svečius, kurie lankosi Sovietų Sąjungoje ar pravažiuoja per jos teritoriją piliečiai turi registruoti milicijoje, pranešti jai apie svečių buvimą.

Įstatyme ypač pabrėžiama apie ryšius su svetimšaliais tuose rajonuose, kur užsieniečiams draudžiama lankytis. Naujas įstatymas dar daugiau įbaugins sovietų piliečius vengti ryšių su turistais, nes padidėja rizika būti nubaustiems, įtariamais, užregistruotiems saugumo bylose.

NAUJŲ VEIKLOS GAIRIŲ IEŠKANT

(atkelta iš 3 psl.)

taip naikina visą žmonių teisių sąvoką ir nesilaiko jokių susitarimų, liečiančių žmonių teises? Dideli kraštai gali atvažiuoti, nors ir nusikalte, o maži ne".

Grušui baigus kalbėti, pasigirdo triukšmingi plojimai. Ilgameis bendruomenininkas dr. P. Vileišis pakilo ir paskaitininkui paspaudė ranką. Atsistojo vidurinės kartos taip pat daug nusipelnęs Bendruomenėi asmuo ir, neaišku kodėl, šurkščiu tonu pradėjo kritikuoti jaunuolio kalbą. Užvirė karštos diskusijos. Auditorija suskilo. Prelektantas drąsiai, įtikinančiai atsakinėjo į klausimus. Vienas iš kalbėtojų berods, Juozas Ryge-

lis, jausmingai tarė: Jaunimas išvadavo Lietuvą, jaunimas sukilo 1941 m., jaunimas išėjo partizanais ir dabar jaunimas kovoja pogrindyje. Taip jis kartais padaro klaidų, bet jo didieji darbai viską nusveria. Pritarkime jo užmojam ir čia. (Tai nėra citata, o tik nugirstų žodžių atpasakojimas. B.V.). Kitas juokaudamas pridėjo: Išėjimas prieš jaunimą yra senatvės pažymys.

Politinės studijos buvo baigtos iškilminga vakariene, gražiu kun. Kazimiero Pugevičiaus pagerbimu, aukšto meninio lygio Nerijos Linkevičiūtės-Kasparienės koncertu. Apie tai Darbininke buvo anksčiau rašyta.

Aušros Vartų Marija, dail. Banguolės M. Raugaitės paveikslas

DAIL. BANGUOLĖS RAUGAITĖS PARODA PHILADELPHIJOJE

Philadelphijoje Lietuvių Namų kultūros centre gegužės 5, 6 ir 13 dienomis įvyko dailininkės Banguolės Marijos Raugaitės paroda. Atidaryme kalbėjo dail. Romas Viesulas, apibūdinamas jos kūrybą ir labai gražiai įvertindamas. Buvo išstatyta 22 aliejinės tapybos kūrinių ir 30 įvairios technikos nedidelio formato darbų, pavadintų "Rojaus vizijos". Per tris dienas parodą aplankė nemaža žmonių. Kai kurie iš jų įsigijo ir jos darbų.

Dailininkė Philadelphiai labai gerai pažįstama. Čia ji užaugo ir išėjo mokslus. Jos tėveliai irgi gerai žinomi lietuviškoje visuomenėje. Ji yra dukra Marijos ir Balio Raugų, kurie gyvena prie Philadelphiajos, Delran, N.J.

Gimė ji 1948 vasario 26 Tettange, Vokietijoje. Kaip minėta, užaugo Philadelphiajoje. Jausdama patraukimą menui, ji 1967 įstojo į Philadelphiajos meno kolegiją. Ten po ketverių metų gavo bakalauro laipsnį. Meną dar studijavo Tylor meno mokykloje (1971) ir Pensilvanijos Meno akademijoje (1975 - 1979).

Pirmąją savo darbų parodą surengė 1976 London galerijoje Philadelphiajoje. Beveik kas metai ji surengė parodas ir kitose

BALTŲ STUDIJŲ KONFERENCIJA

Dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė ir dr. Giedrė Jonynaitė-Trancone iš New Yorko dalyvavo IX-toje Baltų studijų konferencijoje, kuri buvo birželio 14 - 16 dienomis Montrealio universitete Kanadoje.

Dr. A. Janačienė vadovavo poeto O. V. Milašiaus veikalų nagrinėjimo sesijai prancūzų ir anglų kalbomis, o dr. G. Trancone skaitė paskaitą — "Dainos stilistinė studija". M. Guiney nagrinėjo O.V. Milašių ir simbolistus, P. Garnier iš Paryžiaus kalbėjo tema "Dainos, lietuviškos pasakos ir Lietuva O.V. Milašiaus kūryboje", R. Vernier kalbėjo "O.V. Milašius ir jo tikrasis balsas".

Kasdien vyko po 8 sesijas su 3 ar 4 paskaitom istorijos, socialinių mokslų, literatūros, lingvistikos, tautosakos, muzikologijos ir kitais klausimais.

Į šią konferenciją buvo suvažiavę apie 200 lietuvių, latvių ir estų mokslininkų iš įvairių pasaulio kraštų. Dalyvavo ir kitataučiai profesoriai iš Prancūzijos, Anglijos, Vokietijos, Švedijos, Izraelio ir kitų valstybių, kurie domisi baltų klausimais.

Konferencija baigėsi poezijos popiete ir banketu. Poezijos popietėje iš lietuvių poetų dalyvavo Tomas Venslova ir Henrikas Nagys.

Simas Sužiedėlis — ŠVENTAS KAZIMIERAS. 1458 - 1484. Penkių šimtų metų mirties sukaktį minint. Išleido Šv. Kazimiero sukaktį komitetas. 1983. Viršelis ir iliustracijos dail. Nijolės Palubinskienės. Leidinį finansavo kun. Simonas Morkūnas, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas Sioux City, Iowa. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N.Y. 64 didelio formato puslapiai.

Autorius, žinomas mūsų istorikas, redaktorius ir visuomenininkas, pateikia šią knygą skaitytojams šiais nepretenzingais žodžiais: "Šie keli šv. Kazimiero gyvenimo broožai, skirti priminti Lietuvos šventojo Globėjo 500 metų sukaktį, neapima nei viso jo gyvenimo, nei išgyvento jo laikotarpio. Tai tikti gairės kazimierinėms temoms".

Iš tikrųjų tai knyga, kurios mums kazimieriniai metai tikrai reikėjo. Populiariai parašyta, lengvai skaitoma. Jos turinį su-

ra klasinio portreto šalininkė. Ji giliai įžvelgia tapomą žmogų, pagauna jo charakteringus broožus ir juos labai ekspresyviai išreiškia savo drobėse. Portretai pasižymi stipria tapyba ir spalva.

Parodoje išstatytus mažo formato paveikslus, zirkasinę tapybą, jis pavadino eksperimentine kūryba. Tai jos būdas galvoti spalvomis. Atrodo, kad jaunai dailininkei yra reikalingi tokie eksperimentavimai.

Daž. Romas Viesulas dar pasidžiaugė, kad jaunoji dailininkė Banguolė Marija Raugaitė nevangia ir lietuviškų salių, lietuviško kultūros centro, gerai žinodama, kad čia negalės parodyti savo visos kūrybos.

New Yorko Lietuvių dailininkų Sąjungos pirmininkas Petras Vaškys negalėjo parodoje dalyvauti. Jis pasveikino raštu. Dar žodžiu sveikino Philadelphiajos LB apylinkės pirmininkė Teresė Gečienė. Įvadines pastabas padarė Genovaitė Maciūnienė. Parodos rengėjai buvo Lietuvių Namų kultūros centras.

Visi parodos lankytojai linki dailininkei Banguolei toli nubanguoti meno pasaulyje. Kuo geriausia sėkmės!

A.D.

daro aštuoniolika trumpų rašinių: Seneliai ir tėvai, Broliai ir seserys, Brendimo metai, Vengrijos sosto rakštis, Vavelio pilies karalūnas, Karaliaus palpydovas, Lenkijos valdytojas, ir t.t.

Knyga baigiama prasmingais žodžiais: "Už penketo amžių skraistės, kuri nuo mūsų pridengia šv. Kazimiero laikus, jo neišskiria iš kitų asmenų nei karališkas drabužis, kurį jis vilkėjo, nei valdovo žygis, surizgęs su sostu, kurį jis kartais tik prisiversdamas atlikdavo. Visi karališkieji puošmens, laikui bėgant, sudūla, ir daug didžiųjų darbų, dargi surašytų į žmonių knygas, ne daug kas bėminė. Visada gi lieka patvari ir nenyksianti nuskaidrinta žmogiškoji asmenybė — laiko nesugrauziamas yra jos šventumas".

Mykolas Krupavičius — VI-SUOMENINIAI KLAUSIMAI. Straipsnių rinkinys iš jo palikimo. Išleido Popiežiaus Leono XIII Fondas. 1983. Tekstą rinko Aleksandras Pakalniškis, Jn. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje. Kietais viršeliais. Su autoriaus atvaizdu. 488 psl. Kaina 18 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoje.

Autoriaus vaidmenį lietuvių tautai bei straipsnių turinį trumpu, kondensuotu žodžiu apibūdina Vyt. Bagdanavičius. Cituojame ištrauką iš jo "Įvado į Krupavičiaus palikimą":

"Laikui bėgant, kils platesnio ir gilesnio pobūdžio klausimai apie Lietuvos nepriklausomybę, atkurtą šio šimtmečio pirmoje pusėje. Tiems klausimams atsakyti pagrindinė medžiaga yra vadovaujantį taisy laikais politinių grupių asmenų nusistatymas visuomeniniai ir valstybiniai klausimai. Reikšmingiausia grupė tada buvo Lietuvoj Krikščionys demokratai. Dėl to žinojimas šios grupės asmenų pažiūrų į visuomeninius klausimus bus labai pageidaujamas studijų šaltinis. Šioje grupėje, šalia kitų labai reikšmingų asmenų, ryškiai išsiskiria kun. Mykolas Krupavičius. Jis Lietuvos visuomeniniam gyvenimui yra suteikęs labai didelės dinamikos, persunktos savaiminga ideologija. Tai suprasdama iniciatorių grupė rūpinosi Krupavičiaus studijinio palikimo sutvarkymu, išleidžiant jo straipsnius."

Knygoje yra šie skyriai: 1. Lietuvių tauta, 2. Krikščioniškoji demokratija, 3. Katalikų veikimas, 4. Darbininkas ir darbas, 5. Rerum novarum studijos, 6. Komunizmo problemos, 7. Auklėjimo problemos.

Didelis nuopelnas, šią knygą išleidžiant, teko a.a. dr. Baliai Paliokui. Apie tai rašo Bernardas Žukauskas, kartu pateikdamas ir trumpą jo biografiją.

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS TALINE, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
401	Gegužės 30	Birželio 9	\$ 1394
402	Birželio 13	Birželio 23	\$ 1566
403	Birželio 27	Liepos 7	\$ 1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	\$ 1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	\$ 1175

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 3 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 11 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
410	Gegužės 30	Birželio 13	\$ 1538
411	Birželio 13	Birželio 27	\$ 1710
412	Birželio 27	Liepos 11	\$ 1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	\$ 1710

Į kainą įskaitoma kelionė Finnair lėktuvu, trys valgiai Pabaltijo kraštuose, kelionė MS George OTS laivu iš Helsinkio į Talliną ir atgal, sutikimo vakariene Helsinky ir pusryčiai, Pabaltijo kraštuose kasdien dvi apžiūrėjimo ekskursijos, įskaitant Kauną ir Trakus. Kelivai nakvos Helsinky Tomi, Talline Viru, Rygoj Latvia ir Vilniuj Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmenišką susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016

ISPŪDINGAI PAMINĖTI BIRŽELIO ĮVYKIAI

Birželio trėmimų minėjimą rengė LB New Yorko apygardos valdyba. Minėjimas įvyko birželio 17, sekmadienį. Minėjimas buvo dviejų dalių — buvo pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir minėjimas — akademija Kultūros Židinyje.

Pamaldos Apreiškime

Apreiškimo parapijos bažnyčioje pamaldos buvo 11 val. Mišias aukojo ir gražų, progai pritaikytą pamokslą pasakė kun. Vytautas Pikturna. Presbiterijoje su vėliavomis buvo šauliai, ateitininkai, ramovėnai. Pakiliai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio.

Minėjimas ir koncertas K. Židiny

Po pamaldų daug kas skubėjo į Kultūros Židinį, nes ten buvo galima papietauti. Pietus paruošė Eugenija Kezienė iš savo talkininkėm.

Pats minėjimas prasidėjo 2 v. popiet. Jį atidarė LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Ineštos vėliavos — Amerikos, Lietuvos, šaulių, ramovėnų. Sugiedotas Lietuvos himnas. Invokaciją sukalbėjo Tėv. Leonardas Andriejus, OFM, Brooklyno vienuolyno viršininkas.

Tada scenoje į stovus buvo pastatytos Amerikos ir Lietuvos vėliavos, o kitos išneštos.

Gen. konsulo A. Simučio paskaita

Rengėjai šį kartą su paskaita pasikvietė Lietuvos gen. konsulą Anicetą Simutį.

Jis kalbėjo, kad birželio įvykiai buvo prieš 44, 43 metus. Lietuvos nelaimės prasidėjo su okupacija. Tada pradėtas lietuvių tautos naikinimas tęsiasi ir dabar. Lietuvą okupavo 1940 birželio mėn., trėmimai buvo 1941 birželio mėn. Okupavus Lietuvą, jau liepos 11-12 buvo pirmieji areštai. Suimtieji buvo žauriai tardomi, nuteisiami už akių katorgos darbą Sibire. Išvežtieji buvo pasmerkti mirčiai. Daug ir mirė, nepakeldami blogų darbo sąlygų. Iš jų nedaug išliko gyvų ir nedaug grįžo į Lietuvą. Bolševikų buvo suplanuota iš Lietuvos išvežti 700,000. Pirmuoju vežimu išvežta 34,000, antros okupacijos metu vežimai buvo lėtesni, bet vistiek išvežė per 350,000 žmonių. Buvo išvežti 5 nepriklausomybės akto signatarai, 5 buvę ministrai pirmininkai, 30 buvusių ministrų.

Tauta buvo pradėta naikinti pirmiausia nuo jos vadų, nuo jos pajėgiausio elemento.

Toliau prelegentas kalbėjo apie janičarus. Turkai, užkariauę kraštus, iš ten paimdavo vaikus ir juos užaugindavo ir išauklėdavo specialiose stovyklose ir padarydavo fanatiškiausius

islamo šalininkus ir juos pasiūsdavo į jų gimtuosius kraštus ten žmonių tramdyti ir prspausti.

Taip padarė ir bolševikai. Prasidėjus karui, vaikų buvo išvežta iš Darbėnų ir iš Druskininkų stovyklos. Vaikai gyvenimo specialiose stovyklose, buvo labai gerai maitinami, prižiūrimi ir buvo auklėjami fanatiškais komunistais, neišgirdo nė lietuviško žodžio. Tokie išauklėti kovotojai buvo pasiūsti į Lietuvą savo tautą naikinti. Jie ištikimiausiai tarnauja okupantui, nes nėra kito gyvenimo matę ir net girdėję, kad gali būti kitaip. Tokiam vienam auklėtinui, Julijui Stirtai, pasisekė pabėgti iš stovyklos ir atvykti į Lietuvą. Iš ten jam pasisekė pasiekti Vakarų. Jis ir papasakojo visa apie šį auklėjimą. Sovietai taip padarė, kad savi naikintų savo tautą. Ir Lenkijos gen. Jeruzelskis yra užaugintas Rusijoje ir ten įdoktrinotas ištikimai tarnauti komunistam.

Kai antrą kartą grįžo sovietai, Lietuvoje sutiko antagonizmą. Tada Maskva atsuntė Suslovą, kuris, apsigyvenęs Panevėžyje, trejus metus siautė visą kraštą. Savo žiaurumu jis pralenkė ir Muravjovą.

Per tuos 44 metus Vakarų pasaulis santykiavo su Sovietų Sąjunga, palaikė įvairius ryšius. Vakarai kartais nemato ir nesuaprantą, kas yra sovietai, o jie visokiais būdais nori visus apgauti, visus pavergti. To ir Hitleris norėjo, ir gavo galą. Ateis diena, kada ir sovietinė pabaisa turės pasibaigti. Ramiu būdu tai neįvyks. Mūsų tautai svarbiausias uždavinys — išlikti. Ir mes turime teisę į laisvę, kaip ir kitos tautos. Turime dirbti ir viltis! — šiais žodžiais baigė paskaitą gen. konsulas Anicetas Simutis.

Koncertinė ir literatūrinė dalis

Po pertraukos buvo minėjimo literatūrinė ir koncertinė dalis. Jai vadovauti A. Vakselis pakvietė Ireną Veblaitienę.

Pirmu išėjimu Irena Veblaitienė jautriai paskaitė du eilėraščius: A. Vienažindžio — Kur prapuolė tas takelis (eilėraštis skirtas 1863 metų sukilimo tremtiniams į Sibirą) ir Birutės Pūkelevičiūtės — Paskutinis birželis, (eilėraštis skirtas 1941 metų trėmimam).

Solistė Daiva Mongirdaitė iš Bostono pirmu išėjimu padainavo keturias dainas: Kad aš našlaitėlė ir Mano gimtinė — muzika Aleksandro Kačanausko, Išauš pavasarėlis ir Tykiai tykiai — abi Broniaus Budriūno.

Jai akomponavo William Smiddy. Po dainavimo jis dar solo paskambino Chopino poloneza.

Nuosavi KASOS namai 2615 W. 71 Street, Marquette Park, Chicagoje. Nuotr. J. Tamulaičio

KASOS SKYRIUS CHICAGOJE

Sparčiai auganti Lietuvių Kredito Unija KASA pradėjo gyvuoti New Yorke 1980 metais. Prezidentui Vytautui Vebeliūni ir jo štabui sumaniai vadovaujant, Kasa per ketverius metus pasiekė 20 milijonų dolerių santaupų kapitalą. Šiuo metu kapitalas jau viršija 27 milijonus. Pernai įsteigus skyrius St. Petersburge ir Chicagoje, Kasos veikla dar labiau pagyvėjo. Ypač didelis augimo potencialas pratomas vadinamoji lietuvių išeivių sostinė — Chicagoje.

Tenai kredito kooperatyvas pradėjo veikti 1981 metais Lietuvos Fondo globoje. Po dviejų metų gyvavimo Chicago kooperatorytas nutarė prisijungti prie New Yorko Kasos. Buvo praplėstas darbo valandos, pasam-

Antru išėjimu Irena Veblaitienė labai įspūdingai paskaitė Putino gana ilgą eilėraščių Liaudies daina, kur apdainuoti visi tėvynės vargai, kur poetas sukia budėti auštaičius, žemaičius, Džukiją ir visą Lietuvą.

Į sceną grįžo solistė Daiva Mongirdaitė. Ji padainavo — Lietuva — Salomėjos Čerienės-Mulks, Dobilėlis — A. Vanagaičio, dvi arijas iš Gražinos operos, muzika J. Karnavičiaus. Tos arijos buvo: O naktuzė rami, Už kalnų aukštų, už marių karaliai midų geria.

Publika labai šiltai sutiko solistę ir ilgai plojo. Bisui padainavo — Dainos, muzika ir gėlės — Onos Metrikenės.

Tuo ir buvo baigtas koncertas. Visus labai ir labai pradžiuogi solistė. Ji bene pirmą kartą dainavo Kultūros Židinyje. Taip rūpestingai parinktas repertuaras su romantine, elegiane nuotaika, jautriai ir pakiliai atliktas. Solistės puikus balsas, graži laikysena scenoje visus žavėjo. Tegū dirba ir toliau dainuoja! Puikiai savo darbą atliko ir pianistas William Smiddy!

Tada Irena Veblaitienė į sceną pakvietė pirmininką A. Vakselį. Jis padėkojo visiems, kurie prisidėjo prieš šio renginio. Renginyje tikrai buvo įspūdingas, pakilus, nevarginantis, nes su pertrauka užtruko tik porą valandų.

Padėjo vainiką prie kryžiaus

Šiai progai papuoštoje scenoje (papošė P. Jurkus) buvo ir gėlių vainikas, kurį dovanojo M. Šalinskienė. Po koncerto P. Ažuolienė, pasipuošus tautiniais drabužiais, ir p. Antanaitis M. Šalinskienės brolis, vainiką nunešė ir padėjo prie laisvės paminklo. Ten susirinko visi minėjimo dalyviai. Bendrai sugiedojo Marija Marija.

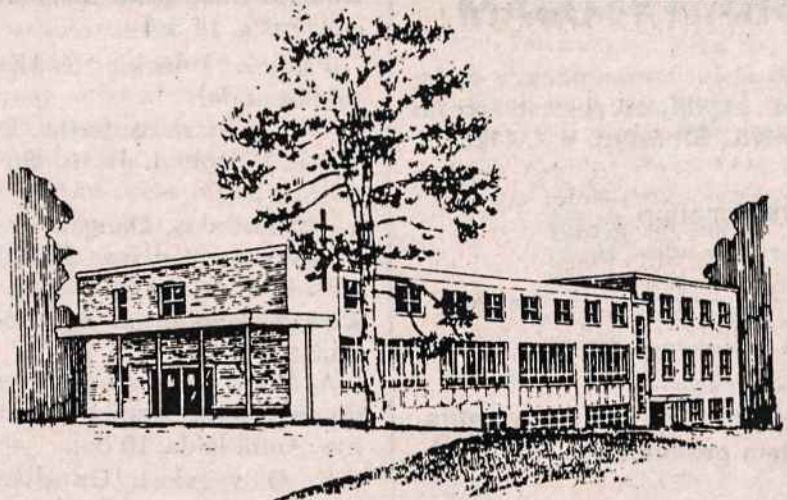
Minėjimas buvo gražus ir tvarkingas, nenuobodus, tik gaila, kad žmonių buvo mažokai — apie 150. Žmonės dar svečiavosi apatinėje salėje, o rengėjai visiems programoms dalyviams posėdžių kambaryje surengė vaišes. (p.j.)

dyta daugiau tarnautojų ir pagyvinta reklama.

Šių metų pradžioje buvo nupirktas nuosavas namas lietuvių gyvenamame Marquette Parko rajone ir tenai įsikurti. Gegužės 6 Chicagoje Jaunimo Centre įvyko Kasos narių susirinkimas, sužadines dar didesnį dėmesį lietuvių tarpe. Birželio 9 įvyko oficialus atnaujintų Kasos patalpų atidarymas. Apsilankė virš 200 žmonių, kurie teiravosi apie Kasos veiklą, vaišinosi ir atidarė taupymo sąskaitas gražioje, lietuviškoje taupymo ir skolinimo įstaigoje.

Kasos namas yra 71 gatvėje, visiem labai gerai žinomoje Marquette Parko "lietuvių alėjoje". Tam pačiam name antram aukšte įsikūrė ir Petro Petručio vadovaujama Margučio radijo studija. Tuo būdu Kasos namas tapo nauju Chicago lietuvių centru.

Kasos skyriui tenai vadovauja Aušra Cibaitė, ir įstaigoj dirba Vanda Aleknienė ir Jurgis Matusevičius. Cicero poskyryje įstaigą veda Birutė Skorubskienė.

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti atostogas Kennebunkport, Maine vasarvietėje.

SEZONAS PRASIDEDA BIRŽELIO 30 IR BAIGIASI RUGSEJO 3

Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje — prie pat Atlanto vandenyno. Yra jūros vandens baseinas, teniso aikštė, vėsinami kambariai, gražus parkas, rengiami kultūriniai vakarai. Buto ir maisto kainos žemesnės negu kitur.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

KENNEBUNKPORTO PRANCIŠKONŲ METINIS

PIKNIKAS

Liepos 8 diena, 1984

11:45 Iškilmingos Tėv. Roberto, O.F.M. primicijų mišios Gieda Brocktono šv. Kazimiero parapijos choras.

12:45 Pietūs

4:30 Meninė programa:
Tautiniai šokiai. Vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška iš Bostono.
Brocktono choro koncertas.

Pranciškonai visus kviečia atvykti ir malonioje nuotaikoje praleisti dieną.

IŠ VISUR

— Baltieji Rūmai pranešė dr. Antanui Butkui, JAV LB Krašto valdybos ir Septintosios Tautinių Šokių Šventės rengimo komiteto pirmininkui, kad šokių šventėje kaip garbės svečias dalyvaus ir Baltųjų Rūmų atstovas — prezidento žmona Nancy Reagan arba kuris kabineto narys.

— Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba praneša, kad spalio 28 Jaunimo Centre Chicagoje rengiamas literatūros vakaras, kurio metu bus įteiktos premijos visiem laimėtojam. Vakarą programa dar nenustatyta. Rašytojų Draugijai pirmininkauja Anatolijus Kairys.

— Elzei Jankutei, Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus dukrai, liepos 16 sueina 90 metų amžiaus. Ji yra gimusi 1894 liepos 16 Bitėnuose. Pagerbtuvės rengiamos Toronto Prisikėlimo parapijos salėj liepos 16.

— Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, pasivadinęs Dr. Vinco Kudirkos vardu, liepos 15 švenčia savo veiklos 70 metų sukaktį. Iškilnėse pratomama automobilių karavanas, Kultūros Komisijos atitinkama paskaita, mišios lietuvių parapijoj už mirusių narius, uždarymo balius su vakariene. Minėjimui rengti sudarytas komitetas: pirm. R. Stalioraitis, sekr. A. Mikučionytė, nariai L. Stankevičius, A. Stalioraitis, H. Levanavičius, H. Spreafico.

— Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje, kilęs gaisras senajame pastate dalinai sunaikino bokštą ir trečią aukštą. Šiame pastate buvo berniukų bendrabutis. Niekas nenukentėjo ir berniukai apgyvendinti kitame pastate.

— Draugo dienraščio 75-erių metų jubiliejaus banketas įvyks rugsėjo 30 Chicagoj, Martini-que salėj.

— Pasaulio Lietuvių Kunigų Vienybės seimas vyks rugpjūčio 29 - 30 Toronte, Royal York viešbuty.

— Dr. J. Kavaliūnaitė skaitys paskaitą tema "Milašiaus poezijos pasaulio bruožai" šios vasaros Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje. Studijų savaitė vyks liepos 29 - rugpjūčio 5.

— Juozas Plačas skaitys vasaros Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje paskaitą tema "Mokinių aktyvumas lituanistinėse pamokose". Studijų savaitė bus Dainavoje liepos 29 - rugpjūčio 5.

— Lietuvos vyčių 71-asis metinis seimas įvyks rugpjūčio 23-26 Chicagoj, The Conrad Hilton viešbuty.

— Hartford, Conn., LB metinis balius įvyks rugsėjo 22 ukrainiečių salėj su įdomia importuota programa.

— Solisčių D. Stankaitytės ir S. Žiemelytės duetų plokštelei numatytų kitataučių kompozitorių dainų vertimus į lietuvių kalbą atliko poetas St. Santvaras. Be to jis sukūrė eilėraščių, kurio melodiją duetui sukurs muz. St. Gailevičius.

— Nauji Darbininko skaitytojai: M. Šulskienė, Santa Monica, Calif., S. Straukas, Chicago, Ill., R. Schiller, Frankfurt, Vokietija. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata naujiem skaitytojam pirmiame metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

**LIEPOS 22 D., SEKMADIENI,
N. PR. MARIJOS SESERŲ
VIENUOLYNO SODYBOJE
PUTNAM, CONN.,
METINIS
PIKNIKAS—
LIETUVIŲ DIENA**

**11 val. mišios, pamokslas,
procesija**

12 val. pietūs, pramogos

**3 val. popiet — Neringos
mergaičių stovyklos programa**

*Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti
Pasikvieskite ir savo draugus*

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Nauji pasikeitimai ir pertvarkymai sluntiniams į Lietuvą siūsti: nuo rugpjūčio 1 sluntėjas jau negalės sumokėti muitą. Sena tvarka, sumokant muitą čia, sluntinių užsakymus priimaime iki 1984 liepos 16. Visi seniau skelbti mūsų sluntiniai galioja.

SIUNTINYS No. 2 — 1984

3 m. šilkinio aksomo suknelei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutei; 2 sv. vilnonių siūlių; 3 vilnonės gėlėtos skarelės, 1 didelė vilnonė plona gėlėta vakarinė skara; nepermatoma neilona medžiaga suknelei; 1 pora "Wrangler" rumbuoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio sluntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$450.00. Į šį sluntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu):

- Dirbtinio minko kailis paltui, Delux, sveria 6 sv.\$100.00
- Jeans, rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi"42.00
- Vyriškas arba moteriškas megztinis 50.00
- Vilnonė arba šilkinė skarelė 12.00
- Telescopic lietsargis 12.00
- Vyriški arba moteriški pusbačiai 48.00
- Puiki suknelei medžiaga 40.00
- Šilkinio aksomo medžiaga suknelei, 3 m. 60.00
- Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m. 76.00
- Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m. 70.00
- Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m. 80.00
- Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m. 100.00
- Šiuos maisto produktus galima siūsti su rūbais: 1 sv. arbatos — 8.00, 1 sv. nescafes — 12.00, 2 sv. pupelių kavos — 14.00, 1 sv. šokolado — 7.00, 40 cigarečių — 5.00.
- Sudarant sluntinį savo nuožiūra, reikia pridėti \$60.00 persiuntimui.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles

BALTIC STORES & CO.
Z. JURAS
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND
TEL. 01 460-2592

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitiems ir lietuviam, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiūsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiūsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratęsti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Slunčiu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai parenti \$.....

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, idėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkovičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas — Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

NAUJAUSIOS KNYGOS

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, irišta.. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius. Visuomeniniai klausimai. Irišta. 18 dol.

Vytė Nemunėlis. Mažųjų dienų. Poezija vaikam. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą. 4 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinis straipsnių rinkinys, 12 dol.

A. Gailiūšis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sese, budėk. Lietuvių skaučių seserija. Irišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, irištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, irištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sukuriuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

S. Yla, M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus. Irišta. 15 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštais viršeliais 12 dol.

Dr. Wilhelm Storst-Vydnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Irišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II, III ir IV tomai. Irišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės 7 dol.

A. Grauslys, Jieškau tavo veido. Religinis straipsnių rinkinys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatiano mintys ir lietuviai susirinkime. Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Irišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimo kelias. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

Prof. J. Eretas tarnyboj Lietuvai. Straipsnių rinkinys. 4 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus realiame gyvenime. 5 dol.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Švelkauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Švelkauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

PRARASTAS PALIKIMAS

KLAUSIMAS

Mūsų tėvai atvyko į Ameriką po pirmojo pasaulinio karo. Nors mes, vaikai, visi esame gimę čia, kalbame lietuviškai ir kol tėvas buvo gyvas, jis gaudavo lietuviškų laikraščių ir mes juos skaitydavome. Mūsų motina mirė prieš maždaug 22 metus ir tėvas, išbuvęs našliu apie 15 metų, apsigėdė už save daug jaunesnę lenkę, kuri turėjo du vaiku iš savo pirmojo vyro.

Iš pat pradžių ji mūsų nemėgo, na, ir mes jos nelabai mėgome. Šių metų vasario mėnesį mūsų tėvelis mirė. Paliko testamentą, kurį buvo sudaręs prieš maždaug 18 metų. Visas jo turtas, kurio, pasirodo, buvo nemažai — buvo paliktas mum, vaikam. Testamentas buvo paliktas pas mano brolių, vyriausių iš mūsų vaikų.

Tėvui mirus, nunešėme testamentą pas savo advokatą, kuris

Publius Vergilius Maro, Georgikos, vertė A. Nyka-Niliūnas. Albumo formatas, irišta. 10 dol.

A. Grauslys, Jieškau Tavo veido. 10 dol.

Erlėnas, Girių sargai, apysakos. 3 dol.

V. Nemunėlis, Mažųjų dienų. 8 dol.

P. Razminas, Kražiai. Iliustruota, irišta. 12 dol.

O. Mikailaitė, Pumpučio pasauliukas, gausiai iliustruota. 3 dol.

A. Gustaitis, Algis Trakys ir Taksuokas Šleivyv. Vaikam. Iliustruota. 2 dol.

A. Gustaitis, Lietuva Europos nugalėtoja, su 80 iliustracijų krepšinio pergalei. 2.50.

Gynybių Vilniaus sienų nugriovimas, vertė M. Blynas. 3 dol.

Korp. Ramovė, V.D. Universiteto studentų atsargos karininkų atsiminimai. Red. J. Karka. Didesnio formato. 10 dol.

K. Gečys, Katalikiškoji Lietuva. Irišta. 5 dol.

J. Budrys, Kontražvalgyba Lietuvoj. 3 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Irišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Irišta. 23 dol.

Auszra — I tomas. Irištas. 20 dol.

Auszra — II tomas. Irištas. 20 dol.

J. Puzinas, Petras Avižonis. Irištas. 10 dol.

J. Eretas, Št. Šalkauskio biografija. Irišta. 5 dol.

St. Yla, Jurgis Matulaitis. Biografija. 5 dol.

J. Kaributas, Kelionė aplink pasaulį. 4 dol.

Šv. Raštas, Naujasis Testamentas. Irištas. 6 dol.

V. Sruogienė, Lietuvos steigiamasis seimas. 5 dol.

M. Blynas, Nostradamus ir pranašystės — Erdvės paslaptys. 5 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupaitė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980 kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

J. Vaišnys, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba. 3 dol.

P. Gaucio vertimas. Pirmasis stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažeraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. 6 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

žadėjo visus reikalus sutvarkyti. Mūsų yra trys, brolis ir mes dvi seserys. Advokatas liepė sužinoti koks yra ir kur randasi tėvo turtas. Taip pat mum pasakė, kad "naujoji" žmona pagal įstatymą gaus dalį tėvo turto. Pradėjome ieškoti tėvo banko sąskaitų, neįsis turėjo įvairiuose bankuose santaupų. Žinojome kuriuose bankuose jis savo pinigų laikė.

Per didelius sunkumus mūsų gera pažįstama, vieno banko tarnautoja, pasakė, kad ant knygutės visur buvo prirašyta mūsų pamotė ir kad ji pinigus jau yra išsiėmusi. Nubėgome į kitus bankus ir visur — tas pats. Tuoj nuėjome pas savo advokatą ir jam papasakojome ką ta lenkė mum padarė. Sako, nieko nepadarė; jei buvo bendros sąskaitos, joint accounts, ji turėjo pilną teisę visus pinigus iškraustyti.

Žinome, kad tėvas nenorėjo mūsų vaikų, palikti be cento. Juk todėl ir buvo surašęs testamentą. Kas mum dabar daryti? Advokatas sako, kad, jei bylinėtumės, iš to niekas neišeitų. Taigi nustojome ne tik savo tėvo, bet ir viso jo ir mūsų motinos taip sunkiai uždirbtų ir sutaupytų pinigų. Beje, tėvas turėjo ir namus, kuriuose gyveno, bet ir ant tų prirašė lenkės vardą. Tai dabar viskas teks ne mum, bet jos vaikam. Kur teisybė?

Skaitytojai

ATSAKYMAS

Manau, kad Tamstų advokatas gerai Tamstas painformavo. Jei nutartumėt kreiptis teisman, reikėtų įrodyti, kad tėvas buvo nekompetingas (incompetent) tuo metu, kai pervedė pinigus abiejų vardų; arba, kad jo žmona "pavartoj" neleistinus metodus ir būdus (undue influence), kad privertus Tamstų tē-

vą pervedti banko sąskaitas iš savo vieno vardo į abiejų vardų esančią sąskaitą; arba, kad Tamstų tėvas "uždėjo" jos vardą ant banko sąskaitų savo patogumui (for his convenience), kad, pav. jam sergant, ji galėtų išimti reikiamus pinigus iš banko jo labui, jo reikalui.

Tokie argumentai yra labai sunkiai įrodomi. Paprastai yra prileidžiama, kad, jei vyras arba žmona, perveda vien savo vardu esančią banko sąskaitą į abiejų vardų laikomą sąskaitą, — jis arba ji nori "padaryti" dovana kitai pusei. Toks prileidimas gali tam tikromis aplinkybėmis būti nuneigtas, bet tai yra labai sunku padaryti. Paprastai tokios transakcijos yra privačios ir prie jų nėra liudinių, kurie galėtų vėliau liudyti, kad tas, kuris pervedė sąskaitą į abiejų vardų esančią sąskaitą, nenorėjo ir nepageidavo to pervedimo rezultato.

Beje, Tamstų advokatas tur būt Tamstas painformavo, kad prieš savo antras vedybas Tamstų tėvo sudarytas testamentas neturi jokios galios. Vedybos "panaikina" prieš jom įvykus sudarytą testamentą, jei tame testamente nėra aiškiai pasakyta, kad testatorius testamentą sudaro dėl to, kad jis rengiasi apsivesti ir nori savo reikalus sutvarkyti ryšy su tuo "apsivėdimu". Tačiau reikia žinoti, kad ir šitokiu atveju žmona arba vyras, kitai pusei mirus, turi teisę reikalauti įstatymų jai arba jam pripažįstamos palikimo dalies (statutory share).

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridėti ir senojo.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Knygnešiai nešė knygas slapta į Lietuvą, buvo rusų valdžios persekiojami, tremiami į Sibirą. Mūsų dabar niekas nepersekloja už lietuvišką raštą, tad parsineškime daugiau knygų į savo namus. Pirkime naujus lietuviškus leidinius!

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION
86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 - 20,000	6 mėn.	10.92%	10.5%
	12 mėn.	11.19%	10.75%
	24 mėn.	11.46%	11%
	36 mėn.	11.73%	11.25%
\$20,000 - 100,000	6 mėn.	11.19%	10.75%
	12 mėn.	11.46%	11%
	24 mėn.	11.73%	11.25%
	36 mėn.	12%	11.5%

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	12.55%	12%
---------------------------	------------------	--------	-----

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAICIAVIMAS KASDIEN
DABARTINIS KURSAS 9%	

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

New Yorko ramovėnai gegužės 26 surengė kapų lankymą. Pranciškonų vienuolyno koplyčioje buvo mišios. Prieš eidami į kapines, visi nusifotografavo prie Laisvės paminklo priešais vienuolyną. Nuotr. L. Tamošaitis

MIRĖ ANTANAS SLUCKAS

Rašytojos Aušros M. Jurašienės tėvas Antanas Sluckas netikėtai mirė Vilniuje birželio 10. Jo mirties aplinkybės atrodo dar neišaiškintos. Gegužės 22 Ant. Slucką, einantį pėstiesiems skirta gatvės dalimi, prie pat šaligatvio, pertrenkė greitai važiuojanti mašina. Jam sulaužyti šonkauliai, buvo ir kitų sužeidimų. Vairuotojas nesustojo, o sužeistasis tuoj nugabentas į ligoninę.

Vėliau pranešta, kad mašinos vairuotojas buvęs girtas.

Birželio 5 Sluckui padaryta operacija, kuri pasisekusi, tačiau birželio 10 jis netikėtai mirė. Palaidotas birželio 13 Petrašiūnų kapinėse.

Velionis Sluckas buvo gimęs 1899 Kuktiškėse, Utenos apskrityje. Augo dvilykos vaikų šeimoje. Gimnaziją lankė Utenoje, Tarnaudamas daug metų susisiekimo ministerijos geležinkelio valdyboje pasiekė jos personalo skyriaus Vilniuje vedėjo pareigų. Įvykus sovietinei okupacijai, Sluckas buvo pašalintas iš tarnybos. Pasitraukęs iš Vilniaus, kurį laiką slapstėsi sa-

vo buvusioje ūkyje prie Karmėlavos. Buvo didelis gamtos mylėtojas. Jo žmona Aleksandra (Marcinkevičiūtė), mokytoja, kilusi iš Amalių-Petrašiūnų, mirė 1958 metais. Pastaruoju metu velionis gyveno globojamas savo antrosios dukters, Gražinos.

Jau keliolika metų Ant. Sluckas buvo pensininkas, tačiau vis dirbdavo būdamas tvirtos sveikatos, daugiausia meno mokykloje. Dėl jo patrauklaus veido išraiškingumo, Sluckas meno mokyklos mokinių būdavo dažnai prašomas pozuoti. Išvykus į vakarus (1975 metų pabaigoje), Aušra Jurašienė pakartotinai kvietė savo tėvą į svečius, tačiau sovietinė valdžia vis atmesdavo velionio prašymus leist jam aplankyti savo dukrą ir anūką. (t.g.)

NORWOOD, MASS.

Baisių birželio trėmimų minėjimas

Šv. Jurgio lietuvių parapija birželio 10 surengė baisių birželio trėmimų minėjimą.

Mišios 9 val. ryto buvo aukojamos už išvežtuosius ir žuvusius. Po pamaldų minėjimas vyko Fundatorių salėje. Minėjimą pradėjo ir jam vadovavo klebonas kun. V. Valkavičius. Į salę įnešus Amerikos ir Lietuvos vėliavas, buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Pagrindinis kalbėtojas dr. Juozas Kriaučiūnas iš Putnam, Conn., gerai paruoštoje platenės apimties paskaitoje kalbėjo apie tragiškuosius Lietuvos istorijos įvykius, daugiau išryškindamas birželio trėmimus.

Minėjime surinktos aukos (73 dol.) paskirtos Lietuvos Bendruomenei.

Minėjimą organizavo ir paruošė kavutę Lietuvos vyčiai.

Šv. Jurgio lietuvių parapija nėra didelė. Lietuviai sudaro parapietų mažumą, bet kiekvieną sekmadienį vienos pamaldos laikomos lietuvių kalba.

Klebonas kun. V. Valkavičius kviečia visus parapijos apylinkėse gyvenančius lietuvius prisirašyti prie parapijos, atvykti į lietuviškas pamaldas, į parapijos renginius ir minėjimus.

V.K.

KAS TAS DR. J. BAČIULIS -BACHULUS?

Darbininko 23 numeryje, 7 puslapyje Amerikos ir Kanados Jonynai praneša, kad mirė medicinos daktaras Jonas Bačiulis-Bachulus. Mirė Brunswick, Maine. Tie Jonynai buvo jo gimėnės.

Prieš 10 metų

Prieš 10 metų dr. J. M. Bachulus buvo aprašytas Darbininke. Aprašė jį Darbininko redaktorius Juozas Brazaitis, miręs 1974 lapkričio gale. Tas rašinys Darbininke buvo išspausdintas 1974 rugpjūčio 2, nr. 31. Straipsnis pavadintas "Dzūkiskas ažuolas Amerikos žemėje." Čia ir pakartojame Juozo Brazaičio aprašymą.

-o-

Aukštas, tvirtas vyras, kario uniforma — tikras Dzūkijos milžinas, kurį teko sutikti dar Vokietijoje pokario metais! Teko ne jį susirašyti, bet jis pats susieškojo lietuvius Pfullingene. Nuo tada neteko paleisti jo iš

dėmesio, retkarčiais jį sutikti ir kaip nors patirti apie jį gražaus.

Tai buvo Jonas Motiejus Bačiulis, oficialiai vadinamas John Matthew Bachulus, Amerikos laivyno gydytojas Europoje.

-o-

Jis iš tikrosios Dzūkijos. Tėvas iš Simno, motina iš Butrimonių. Sūnus gimęs 1899 gegužės 6 — taigi prieš 75 metus. (Dabar prieš 85 m. Red.) Mokėsi New Britain, kur vidurinę mokyklą baigė 1917; mokėsi įvairiuose universitetuose mediciną ir ją baigė 1925. Studijavo vėliau laivyno akademijoje ir ją baigė 1930 kaip aviacijos chirurgo.

Tarnavo laivyne nuo 1924 iki 55. Tame tarpe 1948-50 Londone buvo laivyno attache-ryšininkas specialiai Europos ir Baltijos reikalams. Nuo 1950 perkeltas į Pentagoną, iki iš jo pasitraukė 1955 kapitono laipsniu, apdovanojamas devyniais medaliais ir dar Italijos karinės ordino.

Gyvendamas Washington, buvo Lietuvių draugijos pirmininkas 1953-54. Paskiau išsikėlė į Mainą, į Brunswicką. Ten šiuo tarpu ir gyvena.

-o-

Dr. J. Bačiulis-Bachulus

BOSTONO ŽINIOS

Baisiojo Birželio minėjimas

Birželio 17 Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė surengė Baisiojo Birželio įvykių minėjimą. Jis buvo pradėtas Stepono ir Valentino Minkų radijo vėliavėlė net per du sekmadienius anglų kalba. Minkus pabrėžė, kad amerikiečiai ir pasaulis pamiršo D Day, kur žuvo apie 9000 amerikiečių karių. Gi 1941 birželio 14 - 15 Lietuvoje rusai išvežė mirčiai apie 40,000 lietuvių kūdikių, vaikų, gimdančių motinų, senelių ir kitų pajėgių lietuvių į baisųjį Sibirą. Šio baisaus įvykio pasaulis nemini. Žydai mini savo Holocaust, o mes privalome minėti Baisiųjį Birželį.

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis birželio 14 turėjo specialią programą to Baisiojo Birželio minėjimui per radijo stotį 1460 banga vakare nuo 8 v., kur amerikiečiai buvo rodomas tas Baisiusis Birželis. Birželio 17 rytinėje savo programoj taip pat minėjo tą Baisiųjį Birželį žodine programą perpindamas deklaracija ir specialiomis dainomis.

Birželio 17 d. 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios už ištremtus, nukankintus ir kančiančius lietuvius Sibire. Gražų specialiai pritaikytą pamokslą pasakė kleb. kun. Albertas Kontautas. Per mišias solo giedojo mūsų mielas, nepavargstantis ir niekad neatsisakantis solistas Benediktas Povilavičius, vargonais pritariant komp. Jeronimui Kačinskui. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Žmonių susirinko nepalyginamai daugiau negu būna kitais sekmadieniais.

Dar Washington teko jį vėl sutikti. Ir vienas iš klausimų buvo, kaip jis per tiek laiko išlaikė gražią lietuvių kalbą ir meilę lietuviškom tradicijom. Jo atsakymas buvo paprastas: tai "motinėlis" nuopelnas.

Teko ir ją aplankyti. Aukšta, liekna, savarankiška, aristokratiškai autoritetinga iš veido ir elgsenos, vadovavusi lietuviškai Birutės draugijai.

Ir nenuostabu, kad Bachulus buvo prie jos prisirišęs, ją gerbė ir mylėjo, o kai ji mirė, pastatė jai paminklą, kokio niekas kitas savo motinai nebuvo čia pastatęs. Jis Bowdoin kolegijoje įsteigė stipendijų fondą lietuvių kilmės amerikiečiam arba ir užsieniečiam, bet lietuvių kilmės.

Fondas veikia nuo 1964. Jo oficialus vardas Antanina Kunigonis-Marcinkevičius Bachulus Fund. Tai pagarba motinai. Net dabar rašytame laiške jis prasiartaria: "Ji eina su manim visados".

1973-74 Bowdoin College Catalogue minima, kad ta stipendijų suma siekia 23,217 dol. Tai pirmas toks fondas.

(J.B.)

Po Mišijų parapijos salėje vyko tolimesnis minėjimas. Jį pradėjo LB Bostono apyl. pirm. Danielius Averka. Kleb. kun. Albertas Kontautas sukalbėjo maldą. Lituanistinės mokyklos 3-čio skyr. mokinė Dainora Kupčinskaitė paskaitė Bernardo Brazdžionio eilėrašį, o 5-tos klasės mokinė Maja Goštautaitė skaitė užrašus apie tuos baisius išvežimus, kaip jie buvo vykdomi eilėje Lietuvos vietovė. Be to, Verutės močiutė Veronika Ivanauskienė yra nepavargstanti moteris ne tik savo darbais, bet ir aukomis lietuviškiems reikalams.

Prelegentas inž. Edvardas Meilus, Jr. iš Worcesterio anglų kalba davė santrauką tų Baisiojo Birželio įvykių, pradedant Hitlerio-Stalino sutartimi, ko pasėkoje Lietuva tapo tos sutarties sovietų auka. Gi vėliau su statistikos daviniais paminėjo visus tuos baisius įvykius pradedant 1940 metų birželio mėn. iki pat šių dienų, kas vyko ir kas tebevyksta.

Po to lietuvių kalba kalbėjo apie tautos išlikimą, patriotizmą ir meilę savo tautai, savo tėvynei. Kaip dirbama pavergtoje Lietuvoje ir kaip privalome dirbti išsivijoje. Kova už tautos išlikimą ir valstybės nepriklausomybės atstatymą privalo būti vedama be sustojimo per visas kartas kol Lietuvos laisvė bus atstatyta. Kas neprideda prie tos kovos, tas daro nusikaltimą sau, savo vaikams, savo tautai.

Inž. Edvardas Meilus yra jaunos kartos atstovas. Kai tie įvykiai prasidėjo, jis dar nebuvo gimęs. Tačiau jis tuos įvykius

Cape Cod - Falmouth išnuomojamas kambarys su atskiru jėjimu ir vonia, arti jūros. Privatus paplūdimys. Skambinti 617 563-3184 tarp 6 ir 8 v.v.

geriau pažįsta ir įvertina negu daugelis tų, kurie tą matė ir išgyveno. Lietuva ir lietuviai jam yra, sakykime, šventi dalykai. Worcesteris jis turi radijo vėliavėlę. Lietuvos vardą jis skelbia iš ten amerikiečiam. Būtų džiugu ir paguoda, jeigu turėtume daugiau tokių patriotų jaunųjų tarpe. Jis savo šioje kalboje parodė tą didelę meilę savo tautai ir jos reikalų pažinimui ir kaip reikia dirbti Lietuvos laisvei.

Meningę dalį atliko jauna dainininkė Verutė Bizinkauskaitė, jos tėveliui dr. Petrui Bizinkauskui akomponuojant. Verutė turi labai švelnų ir labai gražų balsą. Jos nenusileidžianti šypseną žavi visus. Ji dainavo partizanų ir kitas liaudies dainas, o susirinkusieji jos labai ilgais plojimais vis nenorėjo paleisti ir ji dar turėjo dainuoti. Ji yra trečios kartos lietuvaitė, gražiai kalba ir dainuoja lietuviškai. Jos sesutė Marytė daugelis pažįstame iš jos koncertų, o šią dieną ji dainavo Los Angeles lietuviams. Reikia reikšti padėką jų abiejų tėveliam, o ypač dr. Bizinkauskui, kuris moko lietuviškų dainų ir jom akomponuoja.

Dar gražų žodį tarė buvęs kleb. kun. Antanas Baltrušūnas, padėkodamas visiem susirinkusiems, kad neužmiršta savo tėvyinės ir dirba jos naudai.

Po visos programos vyko vaišės, kurias paruošė eilė ponių, o daugiausia dirbo Milda Norkunienė.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slaptą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai nepelno aukščiausiu procentu, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallian Blvd.
6:30 AM to 8:30 PM
Mon. - Thurs. Wed. & Fri.
Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

"Amber Holidays"

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Liepos 9	— \$1618.00	Rugsėjo 5	— 1361.00
Liepos 18	— 1361.00	Rugsėjo 17	— 1127.00
Rugpjūčio 1	— 1361.00	Rugsėjo 26	— 1142.00
Rugpjūčio 13	— 1528.00	Spalio 3	— \$1268.00

Gruodžio 26 — \$1247.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite:
1 - 800 - 722 — 1300 (Toll Free)
iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to change

PADĖKA

1984 gegužės 23 Worcesterio miesto ligoninėje mirė mūsų tėvas ir senelis

A.A. KAZYS PRAPUOLENIS

Jis buvo savanoris kūrėjas, Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos garbės narys. Mirė 85 metų amžiaus. Palaidotas gegužės 26 iš Aušros Vartų parapijos bažnyčios Notre Dame kapinėse.

Dėkojame kun. kleb. A. Volungui už rožančiaus sukalbėjimą, atlaikytas gedulingas pamaldas, pasakytą pamokslą, palydėjimą į kapines. Dėkojame Šv. Kazimiero parapijos chorui ir jos vargonininkei O. Keršytei. Jie labai gražiai giedojo bažnyčioje.

Dėkojame Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos garbės sargybai, stovėjusiai prie karsto, dėkojame kuopos vicepirmininkui K. Česnai, kuris pravedė atsisveikinimą. Dėkojame tarlusiems atsisveikinimo žodį: Worcesterio LB apylinkės pirmininkui St. Rudžiui, Traku šaulių rinktinės vardu kalbėjusiam vicepirmininkui E. Mellui, Sr. Dėkojame visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse ir išreiškė pagarbą velionii. Dėkojame už pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu. Ypatinga padėka priklauso Lietuvių Atletų Klubo bingo sekcijai, jos pirmininkui Antanui Mičiuliui ir Nemickų šeimoms, pareiškusiems užuojautą per spaudą.

Dar kartą dėkojame visiem giminėm ir pažįstamiem, dalyvavusiems laidotuvėse.

Sūnus Stasys Prapuolenis ir jo šeima

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kun. Antano Račkausko sveikata pamažu gerėja. Jis yra paguldintas Mother Cabrini ligoninėje Manhattane dr. Antano Snieškos priežiūroje.

Kun. William P. Vaškas mirė ligoninėje birželio 24, ištiktas širdies priepuolio. Buvo gimęs 1912 m. vasario 19, į kunigus įšventintas 1936 birželio 11. Dirbo įvairiose parapijose Brooklyne, yra buvęs vikaru ir šv. Tomo parapijoje Woodhavene. Pastaruoju metu dėl susilpnėjusios sveikatos buvo pasitraukęs į pensiją. Dažnai sekmdieniais atvykdavo į šv. Tomo bažnyčią Woodhavene atlaikyti mišių. Palaidotas birželio 27. Jis buvo pusbrolis Apolinaro Vebeliūno ir Vitalijos Šližienės.

Į Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekracijos iškilmes kurios bus rugsėjo 14, penktadienį, Portlande, Maine, iš New Yorko organizuojami bent keli autobusai. Vieną autobusą organizuoja kelionių agentūra Vytis. Autobusas išeis labai anksti penktadienį ir grįš šeštadienį. Visi keleiviai pernaktuos Kennebunkporto vienuolyno vasarvietėje. Jonas Adomėnas irgi organizuoja du ar tris autobusus. Jie numato kelionėje išbūti bent kelias dienas.

Naujam vyskupui Tėv. Pauliui Baltakiui, OFM, New Yorko lietuviai nori padovanoti įvyskupišką lazda. Tai lazda įtaisyti susidarė komitetas: pirmininkė dr. A. Matulaitienė, Pranė Ažuolienė ir Lilė Milukienė. Jos rinko auksas, ieškos dailininkų, kurie tą lazda suprojektuotų, ieškos ir meistrų, kurie tą lazda išdrožtų. Lazda bus padaryta iš medžio, kad būtų lengvesnė ir patogesnė kelionėse.

Kennebunkporte pranciškonų metinis piknikas bus liepos 8, sekmdienį. Vienuolyno koplyčioje 11:45 bus iškilmingos Tėv. Roberto, OFM, primicijos. Giedos Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras. Po pietų bus ir meninė dalis. Dainuos minėtas Brocktono choras ir tautinius šokius šoks Bostono ansamblis, kuriam vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška.

Putname N. Pr. Marijos seserų vienuolyno sodyboje metinis piknikas — lietuvių diena bus liepos 22, sekmdienį. 11 val. bus mišios, pamokslas, procesija, 12 val. pietūs, 3 val. popiet Neringos mergaičių stovykla atliks programą.

A. a. dr. Lidijos Stanaitienės mirties 15 metų sukakties progą mišios bus aukojamos birželio 30, šeštadienį, 10 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Brooklyne. Duktė Marina Raulinaitienė prašo draugus ir pažįstamus velionę prisiminti maldose.

APREIŠKIMO PARAPIJOS LIETUVIŲ DIENA PIKNIKAS - GEGUŽINĖ

ĮVYKSTA RUGPJŪČIO 5, SEKMADIENĮ, 1984
 PLATTDEUTSCHE PARKE
 1132 HEMPSTEAD TPKE, FRANKLIN SQUARE,
 LONG ISLAND, N.Y.

1 val. — parko atidarymas
 2:15 val. — vėliavų pakėlimas, himnai
 5 val. — šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui
 7 val. — laimėjimai

Įėjimo auka — 3 dol., studentam — 2 dol.

vaikai leidžiami nemokamai.

Specialiai kviečiamas jaunimas, kuris Apreiškimo parapijos patalpose lankė lituanistinę mokyklą.

Kviečiami ir čia dirbę mokytojai

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

PARAPIJOS KLEBONAS, KUNIGAI IR TARYBA

Petras Montvila, New Yorko lietuvių patriarchas, kaip buvo minėta pereiname Darbininko numeryje, mirė birželio 13 Putnam, Conn. Nuliūdime liko dukros Angela Montvila, Aldona Bush, Teresa Belies, anūakai Thomas Bush, Marianne Belies, Steven Peter Belies, Peter Joseph Belies, John William Belies, pranaūkiai Eric Bush ir Paul Bush. Liūdi taip pat sesuo Izabelė Steponaitis.

Šaulių kultūrinė savaitė yra rengiama kasmet pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte. Rengia Naujosios Anglijos Trakų rinktinė. Kviečiami dalyvauti ir New Yorko kuopos nariai. Šiomet tas kultūrinis savaitgalis bus rugsėjo 1, 2, ir 3 dienomis. Kambarius reikia užsisakyti iš anksto, skambinti 207 967-2011. Kuopos valdyba ragina pasinaudoti kvietimu ir kuo daugiau dalyvauti. Šauliams yra pažadėta 10% nuolaida. Apie dalyvavimą prašom pranešti iki rugpjūčio 25 kuopos sekretoriui — 846-5543.

Jinai ir trys gintarai yra pakviesti koncertuoti Bostono Lietuvių piliečių klubo 40 metų sukaktuviniame bankete, kuris bus šį rudenį. Šis dainuojantis vienetas taip pat džiaugiasi gavęs naują talentingą narį Algį Kežį, kuris jau du kartus su grupe koncertavo New Jersey ir New Yorke.

Lietuvos vyčių 12 kuopa Manhattane, įvertinama Darbinine išspausdinamus straipsnius apie kuopos veiklą, aukoja 25 dol. Darbininko administracija dėkoja spaudos rėmėjams.

Pranciškonų spaustuvė Brooklyne atostogaus pirmas tris liepos mėnesio savaites. Darbininkas bus leidžiamas pirmas dvi liepos mėnesio savaites iš ankščiau surinktos medžiagos. Trečią liepos mėnesio savaitę Darbininkas neišeis.

Stasys Dėdinas, Viktorijos ir Antano Dėdinių sūnus, jau keli metai dirbęs Amerikos ambasadoje Vienoje, Austrijoje, birželio 21 atskrido atostogų į Ameriką su žmona Cynthia ir sūnumi Adomu. Pirmiausia darbo reikalais turėjo sustoti Washington, D.C., o dabar aplanko tėvus ir gimines New Yorke, Detroite, Floridoje ir Arkansas. Gyvendamas Vienoje, išvažinėjo skersai ir išilgai visą Europą ir stambios reikalais lankėsi net Kinijoje.

Government jobs. \$16,559 - \$50,553/year. Now hiring. Your area. Call 805 687-6000. Ext. R-4505.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujais lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Indian Mission — Serving children and the old. Almost broke. Needs prayers, donations. Father McNeill, St. Bonaventure Indian Mission, Thoreau, NM 87323.

Ieškoma sekretorė/ius lietuviškai įstaigai New Yorke. Pageidautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbas, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komuniukuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindiniai apima mašinarščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniskus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziumė: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00—843-6677.

Maironio mokyklos dešimto skyriaus išleistuvių balius. Mokytojai, mokiniai, tėvai ir garbės stalas. Nuotr. P. Bivainio

MAIRONIO LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

Dešimtą skyrių baigė 13 mokinių

Maironio lituanistinė mokykla birželio 3, sekmdienį, iškilmingai baigė mokslo metus. Kaip įprasta tokiose iškilmėse, pirmiausia buvo pamaldos. Mišias aukojo mokyklos kapelionas kun. Antanas Prakapas, OFM, jis pasakė ir pakilų pamokslą.

Tuoju po mišių pertvarkyta salė mokyklos baigimo aktui. Prie ilgo stalo susėdo garbės prezidentas: Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB apygardos pirmininkas A. Vakselis, mokyklos vedėja A. Marijošienė, mokyklos kapelionas Tėv. A. Prakapas, OFM, tėvų komiteto pirmininkas G. Žemaitaitis, Rytinio pakraščio mokyklų inspektorė D. Bobelienė.

Abiturientai susėdo atskirai šone.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO NEW YORKO SKYRIAUS VEIKLA

Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko skyrius posėdžiavo gegužės 9 Kultūros Židinyje ir aptarė tolimesnius skyriaus darbus ir kitus rūpimus reikalus.

JONINĖS

Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis birželio 24, sekmdienį, savo gražioje sodyboje surengė Jonines — savo žmonos Janinos vardines. Buvo sukvietę 30 svečių. Pradžioje visi svečiavosi sodybos sodyboje, kur pilna rožių ir kitų žydinčių gėlių. Pradėjus lynoti, visi persikėlė į vidų. Čia buvo progos apžiūrėti gausią lietuvių dailininkų paveikslų kolekciją, turtinę biblioteką. Po vaišių prieš kavą Daiva Kezienė parodė vaizdajuostę iš savo kelionės į Romą, audienciją pas popiežių, iškilmingas pamaldas Šv. Petro bazilikoje Romoje. Tos pamaldos buvo transliuojamos per Italijos televiziją. Iš televizijos ji ir užrašė į vaizdajuostę. Labai įdomu buvo visa tai pamatyti ir išgirsti lietuviškas giesmes. Taip pat parodė ištraukas iš gen. konsulo gimtadienio pagerbimo, kuris buvo š.m. vasario 11. Čia buvo parodytos įdomiausios vietos, kalbų ištraukos, dainos. Po vaizdajuostės rodymo visi svečiai pasveikino Janiną — Janiną Simutienę ir Janę Bagdienę. Pasveikino ir p. Simutienės mamytę Čiurlienę su gimtadieniu, kuris buvo prieš porą dienų. Sugiedota Ilgiausių metų.

Jauna dirbanti pora ieško buto Queens rajone. Skambinti po 7 val. vakaro: 846-1210.

Richmond Hill, N.Y., moteris, turinti erdvų butą, ieško moters, kuri norėtų geromis sąlygomis gyventi kartu. Informacijai skambinti dienos metu 516 549-5441, vakarais 516 799-4651.

Manhattane dirbanti lietuvaite ieško atskiro buto Greenpoint, Williamsburg ar kituose artimuose rajonuose. Skambinti vakarais tel. 674-0153.

Vida Penikienė paskaitė mokytojų tarybos protokolo ištrauką, kas šiemet baigė 10-tą skyrių. Atestatus įteikė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis.

Mokyklą baigė

Ramunė Adams, Viktorija Garbauskaitė, Audra Gintautaitė, Rita Gvildytė, Laima Janauskaitė, Gailė Katinaitė, Andrius Lileika, Kristina Matusaitė, Vida Penikaitė, Paulius Sabalis, Audrė Senkutė, Vaiva Ulėnaitė, Jonas Žemaitaitis.

Baugusieji buvo apdovanoti. Apdovanojo tėvų komitetas, klasės auklėtojas A. Samušis ir LB New Yorko apygardos valdyba. Ji padovanojo kiekvienam LB

nario knygelę ir užprenumerav "Pasaulio Lietuvį" metam.

Baugusius sveikino Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB apygardos pirmininkas A. Vakselis, mokyklų inspektorė D. Bobelienė, Dešimto skyriaus vardu atsisveikino su mokykla Vida Penikaitė, 9 skyriaus vardu atsisveikino Arnas Nemickas.

Toliau buvo apdovanoti visi skyrių geriausi mokiniai.

Buvo ir meninė programa. Dešimtas skyrius padainavo dvi dainas ir pašoko keletą tautinių šokių. Keletą dainų padainavo ir visas mokyklos choras. Dainom vadovavo muzikos mokytoja Nijolė Ulėnienė.

Po programos mažojoje salėje buvo surengtos mokyklą baigiančiųjų vaišės. Surengė jų tėvai. Dalyvavo mokytojai, baigiančiųjų artimieji ir kiti kviesantieji svečiai. (p.j.)

SVARBU SIUNČIANTIEM SIUNTINIUS Į LIETUVĄ

Siuntinių agentūros praneša, kad nuo rugpjūčio 1 visiems siuntiniams į Sovietų Sąjungą, tuo pačiu ir į okupuotą Lietuvą, pritaikomi nauji sovietų potvarkiai — nebus galima čia sumokėti muitų. Muitą turės sumokėti siuntinio gavėjas.

KASOJE PAKILO NUOŠIMČIAI

Indėliam priaugus iki 27 milijonų dolerių, nuo š.m. birželio 11 Lietuvių Federalinė Kredito Unija KASA pradėjo mokėti žymiai aukštesnius procentus už visų rūšių sertifikatus. Procentai dabar svyruoja nuo 10.5% iki 12%, pagal sertifikatų sumą ir terminą. Už reguliarius santaupas KASA tebemoka 9%, daugiau negu kituose bankuose. Prašome atkreipti dėmesį į KASOS reklamą, o dėl smulkesnių informacijų skambinti 212 441-6799 į KASOS įstaigą, kuri veikia šešias dienas savaitėje.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it" — vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 8 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

AUTOBUSAS Į SESELIŲ PIKNIKĄ

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 22. Autobusas išvažiuoja sekmdienį, 6:30 val. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Pakelyje autobusas sustos ties Shalins Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui — 20 dol., įskaitant ir įėjimą į pikniką. Registruotis pas Marytę Šalinskienę — tel. 296-2244, arba Darbininko administracijoje — tel. 827-1351.